

The New Anti-Terrorism Act of the Philippines and Its Conflict with the International Human Rights System

Nader Naseri Pilehdaraq^{1}, Hooriyeh Hosseini Akbarnezhad²*

1. M.A. in Public International Law, Faculty of Law, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

*Corresponding Author: Email: partab816@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of Public International Law, Faculty of Law, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

Email: hooriehhosseini@modares.ac.ir

ABSTRACT

Terrorism has always been a threat to the lives and security of the Filipino people. The existence of various terrorist threats in this country inevitably necessitated a codified mechanism to deal with terrorist threats. The country's 2007 Human Security Act was enacted to combat terrorism and was intended to combat militants in the southern Philippines. Critics of the law argue that the amendment was necessary to pave the way for the prosecution and punishment of perpetrators of terrorism, which led to the passage of the 2020 Anti-Terrorism Law. Compliance with the Philippine Constitution is currently being challenged by various domestic and foreign groups and has been reviewed by the Supreme Court. But the government, and especially the president himself, was determined to pass the law quickly and did not show any leniency. Some Philippine

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Publisher:
Shahr-e Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:
Original Research

DOI:
10.48300/JLR.2022.348148.2095

Received:
20 Jun 2022

Accepted:
22 August 2022

Published:
5 March 2024

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

government officials believe that the review of this law shows that there is a guarantee of compliance with human rights standards in its place and this in itself can be considered a strong reason for the law to comply with international human rights instruments. But a careful examination of the law can ultimately lead the analyst to the conclusion that, despite the lawmakers' consideration of compliance with human rights standards, which appear to have been largely successful, the issue of long-term detention can be considered a flaw for it.

Keywords: Philippines, Human Rights, Terrorism, Human Security, Long-term Detention.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, and sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Author contributions:

Nader Naseri Pilehdaraq: Conceptualization, Software, Formal analysis, Investigation, Resources, , Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing.

Hooriyeh Hosseini Akbarnezhad: Methodology, Validation, Formal analysis, Resources, Data Curation, Writing - Review & Editing, Supervision, Project administration.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

Naseri Pilehdaraq, Nader & Hooriyeh Hosseini Akbarnezhad. "The New Anti-Terrorism Act of the Philippines and Its Conflict with the International Human Rights System". *Journal of Legal Research* 22, no. 56 (March 5, 2024): 163-201.

Extended Abstract

Terrorism has been a threat to the lives and security of the Filipino people. The existence of various terrorist threats in this country inevitably necessitated a codified mechanism to deal with terrorist threats. The country's 2007 Human Security Act was enacted to combat terrorism and was intended to combat militants in the southern Philippines. Critics of the law argue that amending the law was necessary to pave the way for the prosecution and punishment of perpetrators of terrorism, which led to the passage of the 2020 Anti-Terrorism Act. The law's compliance with the Philippine Constitution is currently being challenged by various groups and human rights NGO's inside and outside the country and has been reviewed by the Supreme Court. But the then government, and especially president Duterte himself, was determined to pass the law quickly and showed no leniency in this regard. Nevertheless, Some Philippine government officials believe that a close reading of this new law shows that there is compliance with human rights standards, and this, in itself, can be considered as a strong reason for the law's compliance with international human rights instruments. A careful examination of the law can ultimately lead the analyst to conclude that, despite the lawmakers' consideration of compliance with human rights standards, which appear to have been largely successful, the issue of long-term detention can be considered a flaw for it. To think that the Anti-Terrorism Act 2020 ignores human rights in general— although there is still a lot of opposition to this Act – is perhaps due to a lack of accurate and scientific understanding. Of course, to truly understand the necessity of developing this law in the Philippines, it will be important to look at the social situation in this country. As mentioned earlier, Act 2020 repealed and replaced the Human Security Act of 2007, which was previously the Philippines' main anti-terrorism law.

The 2007 Act lacked provisions that obligate the Philippines, a UN member state, to implement UN Security Council resolutions such as Security Council Resolutions 2178 and 2396 to prevent the proliferation of foreign terrorists, such as the expansion of their recruitment and material support. Therefore, since the law was approved and implemented, it has not been able to be as effective as it should be in preventing terrorist acts in this country. With regard to the above, it can be said that despite the efforts of the 2020 law to eliminate the shortcomings of the previous law and the efforts to make the new law conform to international standards and criteria, which seem to have been significantly considered in this document, the most important issue and, in fact, the objection to the new law is to some extent the issue related to the broad definition of terrorism, on the one hand, and long-term detention, on the other; an issue that

has been the consensus of many domestic and foreign human rights critics.

As mentioned above, a close look at the section related to long-term detention and its subsequent provisions shows that the compilers of this section of the law, despite many domestic and foreign criticisms and oppositions, have also achieved success in this regard. They have respected human rights standard, though up to a point, which would not be fair to ignore.

Terrorists never sit still and terrorism is constantly changing. On the other hand, the intensified terrorist activities in this region (Southeast Asia), due to the invitation of foreign terrorist groups from their supporters to convey the messages of their operations to different places, has always been an important issue and dilemma for the Philippine statesmen. Therefore, this country should, necessarily, take a step in this direction so that it can attract the attention of international institutions regarding the serious fight against terrorism to get out of the gray list. The necessity of this becomes even more apparent due to the volume of domestic and foreign media blitz after the hard and furious struggle of the police of this country to contain terrorism, especially at the beginning of Rodrigo Duterte's presidency in 2016. The Philippines has long been under pressure due to human rights issues, especially regarding the killings related to the aforementioned police struggle.

Human rights organizations have many times asked the officials of their country to take practical action against this country in this regard. The presentation of the arms embargo bill by several members of the American parliament and the warning of the European Union to the Philippines regarding trade sanctions are among them. Therefore, the then government of this country deemed it necessary to pass the said law and it seems that considerable efforts have been made in the drafting of this law to make it conform to the standards of human rights and the international obligations of the Philippines, although in certain sections this has been treated with negligence.

قانون جدید مبارزه با تروریسم در فیلپین و تعارض با نظام حقوق بین‌الملل بشر

نادر ناصری پيله درق^۱، حوریه حسینی اکبرنژاد

۱. کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل عمومی، دانشکده حقوق، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: Email: partab816@gmail.com

۲. استادیار (عضو هیئت علمی)، گروه حقوق بین‌الملل عمومی، دانشکده حقوق، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

Email: hooriehhosseini@modares.ac.ir

چکیده:

تروریسم همواره یک تهدید برای زندگی و امنیت مردم فیلپین بوده و این امر نیاز به یک سازگار مدون برای مقابله با این پدیده شوم را اجتناب ناپذیر می‌نمود. قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷ این کشور یک قانون مصوب جهت مبارزه با تروریسم و هدف از تصویب آن مقابله با شبه‌نظامیان در جنوب فیلپین بود. منتقدان قانون مزبور بر این باورند که اصلاح این قانون جهت ایجاد زمینه برای محاکمه و مجازات مرتکبان تروریسم ضروری بود که منجر به تصویب قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰ گردید. مطابقت این قانون با قانون اساسی فیلپین در حال حاضر مورد اعتراض گروه‌های مختلف داخل و خارج از این کشور قرار گرفته و در دیوان عالی این کشور نیز بررسی شده است؛ اما دولت و به‌ویژه شخص رئیس‌جمهور مصمم به تصویب سریع این قانون بود و هیچ نرمشی از خود نشان نداد. برخی مقامات دولت فیلپین بر این باورند که بررسی این قانون نشان می‌دهد تضمین رعایت موازین حقوق بشری در جای‌جای آن وجود داشته و این امر خود می‌تواند

کپی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کپی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسنده (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند با دسترسی آزاد هستند. مقالات تحت شرایط مجوز 4.0 Creative Commons Attribution Non-Commercial License منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد نشریه مراجعه کنید.

پژوهش‌های حقوقی

نوع مقاله:

پژوهشی

DOI:

10.48300/JLR.2022.348148.2095

تاریخ دریافت:

۳۰ خرداد ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۳۱ مرداد ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:

۱۵ اسفند ۱۴۰۲

دلایل محکمی مبنی بر مطابقت این قانون با اسناد بین‌المللی حقوق بشری تلقی گردد؛ اما بررسی موشکافانه قانون مزبور می‌تواند تحلیل‌گر را در نهایت به این نتیجه رهنمون سازد که با وجود عنایت تدوین‌کنندگان این قانون به مطابقت با موازین حقوق بشری که به نظر می‌رسد تا حدود زیادی موفق بوده، موضوع بازداشت طولانی‌مدت را می‌توان به‌عنوان نقیصه‌ای برای آن در نظر گرفت.

کلیدواژه‌ها:

فیلیپین، حقوق بشر، تروریسم، امنیت انسانی، بازداشت طولانی مدت.

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان:

نادر ناصری پيله درق: مفهوم‌سازی، استفاده از نرم‌افزار، تحلیل، تحقیق و بررسی، منابع، نوشتن - بررسی و ویرایش، نوشتن - پیش‌نویس اصلی
حوریه حسینی اکبرنژاد: روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، منابع، نظارت بر داده‌ها، نوشتن - بررسی و ویرایش، نظارت، مدیریت پروژه

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

ناصری پيله درق، نادر و حوریه حسینی اکبرنژاد. «قانون جديد مبارزه با تروريسم در فيليپين و تعارض با نظام حقوق بين‌الملل بشر». مجله پژوهش‌های حقوقی، ۲۲، ش. ۵۶ (۱۵ اسفند ۱۴۰۲): ۱۶۳-۲۰۱.

مقدمه

واژه تروریسم از جمله واژگانی است که امروزه به‌طور مکرر در جهان امروز به‌ویژه در اخبار و تحلیل‌های خبری مورد استفاده قرار گرفته و برداشت‌های متفاوت و متنوعی از آن شده است. شاید بتوان گفت مهم‌ترین دلیل این تنوع در تعریف تروریسم، گستره وسیع اعمالی است که میتوان از آنها به‌عنوان اقدامات تروریستی نام برد. از طرف دیگر چون در این زمینه و در اکثر موارد، پای دولت‌ها و منافع ملی آنها در میان است، سعی شده است تعریفی سلیقه‌ای از این واژه ارائه شود تا به‌رغم نمایش تصویری مخدوش از آن توسط مخالفان، منافع دولت‌ها نیز تأمین گردد؛ بنابراین با در نظر گرفتن این موارد، دستیابی به تعریفی جامع از تروریسم با وجود ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آن امری محال و دور از ذهن به نظر می‌رسد. با وجود این، تروریسم از ریشه ترور به معنای ترس و وحشت و هراس است. فرهنگ دهخدا در تعریف این واژه می‌نویسد: واژه ترور برگرفته از زبان فرانسه و به معنی قتل سیاسی با اسلحه می‌باشد که در زبان فارسی متداول شده است.^۱

ترور در لغت به معنی هراس و هراس افکنی است و در سیاست به کارهای خشونت آمیز و غیرقانونی حکومتها برای سرکوبی مخالفان خود و ترساندن آنها ترور می‌گویند.^۲ از این رو ترور به عملی اطلاق می‌شود که موجب ترس و وحشت می‌شود. آن هم ترس و وحشتی که در ذات این عمل وجود دارد، چون ممکن است یک جرم غیر تروریستی مانند درگیری‌های خیابانی و برخورد ارادل و اوباش و یا حتی ارتکاب سایر جرایم از این دست موجب ترس و وحشت عمومی شود، اما ترور تلقی نشود.

کشور جمهوری فیلیپین همواره در میان کشورهای بوده که بیشترین آسیب را از تروریسم دیده است. در سال ۲۰۱۹ میلادی شاخص تروریسم جهانی^۳ نام این کشور را در ردیف نهم فهرست خود قرار داد. لذا تروریسم همواره یک تهدید بالقوه برای زندگی، امنیت و حقوق و حیثیت مردم فیلیپین بوده است. محاصره شهر مراوی^۴ در ماه می سال ۲۰۱۷ توسط گروه موت^۵ (یک گروه تروریستی بنیادگرا که سوگند وفاداری به داعش یاد کرده) و حملات تروریستی اخیر به غیرنظامیان از جمله بومیان فیلیپین - حتی در میان شیوع ویروس همه‌گیر کرونا - بر اهمیت و لزوم توجه کشور به مسئولیت خود در مقابله با ماهیت رو

۱. البته این تعریف، واژه terror را با assassination یکسان می‌انگارد.

۲. داریوش آشوری، دانشنامه سیاسی (تهران: انتشارات مروارید، ۱۳۹۴)، ۹۸.

3. Global Terrorism Index

۴. شهری مسلمان‌نشین در جنوب فیلیپین

5. Maute Group

به رشد تروريسم صحنه گذاشته است. فيليپين از ژانويه ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ شاهد ۴۰ فقره بمب‌گذاري اصلي عليه افراد و اموال بوده كه بيشتر در مناطق جنوب غربي کشور (زامبوانگا، باسيليان و سولو) اتفاق افتاده است. بر اثر اين بمب‌گذاري‌ها بيش از ۷۰۰ غيرنظامي كشته و هزاران نفر نيز مجروح شده‌اند.^۶ در حال حاضر دو تهديد تروريستي اصلي در فيليپين وجود دارند^۷ كه در ذيل به اختصار مورد اشاره قرار گرفته است:

۱- گروه تروريستي كمونيستي^۸: اين گروه قديمي‌ترين گروه تروريستي متشكل از شورشيان كمونيستي بوده و هدف آنان براندازي دولت دموكراتيک در فيليپين مي‌باشد. گروه مزبور دست به حملات تروريستي مسلحانه زده و بيشتر در مناطق لوزان، ويساياس و مينداناو (منطقه مسلمان‌نشين در جنوب فيليپين) فعاليت دارد.^۹

۲- گروه‌هاي تروريستي محلي وابسته به داعش^{۱۰} كه مشتمل بر گروه‌هاي ذيل است: گروه ابوسيف^{۱۱}: بدنامي اين گروه بيشتر مربوط به دزدی كودكان و درخواست غرامت در قبال آن مي‌باشد. اين گروه در بخش جنوب غربي مينداناو به‌ويژه در منطقه سولو^{۱۲} دست به عمليات مختلف ميزند و در صورت عدم پرداخت مبلغ درخواستي، اقدام به كشتن گروگان خود مي‌كند. اين گروه بعد از اعلام وفاداري به گروه تروريستي داعش ياغي‌تر شده و يك سري بمب‌گذاري‌هاي هدفمند و حملات انتحاري نيز انجام داده است.^{۱۳}

آزاديخواهان اسلامي بانگسامورو^{۱۴}: اين گروه معروف به گروه جدابي طلب بوده و از شاخه‌هاي جبهه آزادي بخش اسلامي مورو^{۱۵} است كه در بخش مركزي مينداناو فعاليت مي‌كند. بمب‌گذاري خشونت‌آمیز در مكان‌هاي شلوغ و حمله به تاسيسات نظامي از جمله اقدامات اين گروه بوده كه بعد از اعلام وفاداري به گروه تروريستي داعش دست به بمب‌گذاري و تجاوز بيشترى زده است.^{۱۶}

6. Florentino P. Manalastas, "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

7. Ibidem.

8. The Communist Terrorist Group (CTGs)

9. Ibidem.

10. Daesh-Inspired Local Terrorist Groups (LTGs)

11. Abu Sayyaf Group (ASG)

12. Sulu

13. Ibidem.

14. Bangsamoro Islamic Freedom Fighters (BIFF)

15. Moro Islamic Liberation Front

16. Ibidem.

گروه تروریستی موته^{۱۷}: این گروه که وفاداری خود به گروه تروریستی داعش را اعلام نموده و در بخش شمال غربی میندائو فعالیت می‌کند، بسیار جاه‌طلب بوده و به صراحت اعلام نموده که هدف آن برقراری خلافت اسلامی می‌باشد. گروه موته یک گروه بسیار ماجراجو می‌باشد که با همکاری گروه‌های تروریستی خارجی، شهر مراوی را به مدت ۵ ماه در محاصره قرار داده بود.^{۱۸}

دولت فیلیپین به‌عنوان نخستین مسئول و متولی حمایت از حقوق شهروندان فیلیپینی و به‌عنوان بخشی از مسئولیت‌مدیریتی خود، قانون جمهور این کشور به شماره ۱۹۱۱۴۷۹ یا همان قانون ضد تروریسم موسوم به ای تی ای^{۲۰} را وضع نمود. این قانون در واقع قانون جمهور ۲۱۹۳۷۲ یا قانون امنیت انسانی^{۲۲} ۲۰۰۷ را اصلاح می‌کند. قبل از تصویب قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۲۰، در فیلیپین دو قانون اصلی ویژه مبارزه با تروریسم وجود داشتند که عبارت‌اند از: قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷ و قانون ضد تروریسم مالی ۲۰۱۲.^{۲۳}

برخی منتقدان قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۰۷ را به‌عنوان قانونی ناقص در زمینه مبارزه با تروریسم توصیف می‌کنند. آنها بر این باورند که این قانون در واقع نرم‌ترین و ملایم‌ترین قانون در مقایسه با سایر قوانین ضد تروریسم بوده و از قدرت بازدارندگی لازم جهت ممانعت از ارتکاب اعمال تروریستی برخوردار نیست. شایان ذکر است که اظهارات مربوط به لزوم اصلاح این قانون به دلیل نواقص موجود در آن حتی توسط رهبر اپوزیسیون در سال ۲۰۱۷ نیز مطرح شده بود.^{۲۴}

طرفداران قانون جدید چنین ابراز می‌کنند که مطابق قانون پیشین، یک عامل انتحاری را زمانی می‌توان به‌عنوان یک عامل تروریستی مورد تعقیب قرار داد که بمب خود را منفجر کرده باشد. فردریک میخائیل فارولان ۲۵، هماهنگ‌کننده و مدیر اجرایی کنونی ائتلاف برای امنیت در راستای صلح فیلیپین ۲۶، در خصوص محدودیت نیروهای امنیتی فیلیپین به یک مورد تروریستی اشاره کرده، چنین

17. Maute Group

18. Ibidem.

19. Republic Act No.11479

20. Anti-Terrorism Act (ATA) 2020

21. Republic Act 9372

22. Human Security Act 2007

23. R.A.No.10168 (Anti-Terror Financing Act of 2012)

24. Frederick Mikhail Farolan, "Virtual Briefing on "Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

25. Frederick Mikhail Farolan

26. Lead Convener and Executive Director of the Coalition for Security Towards Peace

می‌گوید:

مروان که هدف گروه ویژه اقدام (SAF^{۲۷}) بود، از طریق فرودگاه وارد فيليپين شد و از گيت پليس مهاجرت نیز عبور کرد، اما هيچ مبنای قانونی برای دستگیری وی در آن نقطه وجود نداشت. مطابق قانون مزبور یک فرد می‌توانست صدها نفر را در یک برنامه برخط تلویزیونی سر ببرد، اما چون خواسته وی غیرقانونی نبود لذا نمی‌توان وی را یک تروريسم نامید.^{۲۸}

۱- قوانین موجود در فيليپين جهت مقابله با تروريسم

وجود تهديد‌های گوناگون تروريستی در کشور فيليپين نیاز به یک سازکار مدون در قالب یک قانون مصوب را برای مقابله با تهديد‌های مختلف تروريستی اجتناب‌ناپذیر نموده است. لذا علاوه بر قانون تروريسم ۲۰۲۰ که موضوع این نوشتار می‌باشد، دولت فيليپين مجموعه‌های از قوانین را در این راستا به تصویب رسانده است که شاید بتوان گفت جامعترین آن مربوط به سال ۲۰۰۷ بوده است. در ادامه، اهم قوانین موجود در کشور فيليپين در زمینه مقابله با تروريسم مورد اشاره قرار گرفته است:

۱-۱- قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷^{۲۹}

قانون امنیت انسانی سال ۲۰۰۷ که به طور رسمی به‌عنوان قانون جمهوری شماره ۹۳۷۲ نام‌گذاری شد، یک قانون جهت مبارزه با تروريسم در فيليپين بود که از ۲۰ ژوئیه ۲۰۰۷ اجرا شد. این قانون یکی از ابتدایی‌ترین قانون ضد تروريسم است که فيليپين را با همسایگان جنوب شرقی آسیا که با مبارزان اسلام‌گرا درگیر هستند همسو می‌کند. هدف از تصویب این قانون مقابله با شبه‌نظامیان در جنوب فيليپين بوده است.^{۳۰}

۱-۱-۱- تعریف تروريسم مطابق قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷

این قانون به‌طور کلی تروريسم را جرم «ایجاد ترس و وحشت گسترده و خارق‌العاده در بین مردم» تعریف کرده و به مقامات این اجازه را می‌دهد تا مظنونان به ترور را بدون حکم قضایی دستگیر و بدون هیچ‌گونه اتهامی به‌طور موقت برای مدت سه روز بازداشت کنند.^{۳۱} طبق این قانون، تروريست‌های بازداشت‌شده

27. Special Action Force (SAF)

28. Ibidem.

29. The Human Security Act (HSA) of 2007

30. Philippines approves terror bill". BBC. February 20, 2007 (Retrieved June 5, 2020)

31. Lian Buan, "Explainer: Comparing dangers in old law and anti-terror bill". Rappler. (Retrieved June 5,

حق دیدار با وکیل، کشیش، پزشک یا اعضای خانواده را دارند.
در لایحه تقدیمی دولت فیلیپین به مجلس وقت که منجر به تصویب قانون ۲۰۰۷ شد چنین آمده است:

دولت تصدیق می‌کند مبارزه با تروریسم نیاز به یک رویکرد جامع دارد که شامل ابزارهای سیاسی، اقتصادی، دیپلماتیک، نظامی و حقوقی باشد و بدون در نظر گرفتن این موارد به‌عنوان توجیهی برای فعالیت‌های تروریستی و / یا جنایی، علل اصلی تروریسم را در نظر بگیرد. این اقدامات باید شامل مدیریت درگیری و صلح‌سازی پس از جنگ، پرداختن به ریشه‌های درگیری از طریق ایجاد ظرفیت دولت و توسعه اقتصادی عادلانه باشد.^{۳۲}

این بیانیه روشن می‌کند که دولت فیلیپین به این نتیجه رسیده است که یک رویکرد مضیق نظامی نمیتواند راه‌حل کافی برای مقابله با گروه‌های تروریستی از این حیث باشد و لذا این ضرورت بیش‌ازپیش احساس شد که رویکرد گسترده‌تر و جامع‌تری را در مقایسه با رویکرد نظامی صرف به کار گیرد. بخش سوم لایحه مزبور، تروریسم را به طور مشروح این چنین تعریف می‌کند:

تروریسم عبارت است از استفاده از خشونت یا زور از پیش برنامه‌ریزی شده یا تهدیدآمیز یا هر وسیله دیگری که عمداً باعث آسیب رساندن به اشخاص، یا ایجاد زور و سایر وسایل مخرب علیه اموال یا محیط‌زیست که هدف آن ایجاد حالت خطر، وحشت، ترس، یا هرج‌ومرج برای عموم مردم یا بخشی از آن، یا مجبور کردن یا ترساندن دولت برای انجام یا خودداری از انجام عملی باشد.^{۳۳}

این قانون با ارائه تعریف شفاف از مفهوم تروریسم، برای نیروهای پلیس و نیروهای امنیتی این امکان را فراهم مینماید که درک دقیق‌تری از جرایم موردنظر داشته باشند. این بیانیه می‌تواند به‌عنوان یک بازدارنده بالقوه از ارتکاب تروریسم در آینده، پیشگیری به عمل آورد زیرا مرتکبان می‌دانند که دیگر حمله بدون محاکمه و فرار از قانون و در نتیجه بیکیفرمانی، امکان‌پذیر نیست.^{۳۴}

۱-۱-۲- چالش‌ها و پیامدهای قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷

2020) <https://www.rappler.com/newsbreak/in-depth/262912-explainer-comparison-old-law-dangers-anti-terror-bill/>

۳۲. لایحه مجلس نمایندگان جمهوری فیلیپین در مورد امنیت انسانی

۳۳. لایحه مجلس نمایندگان جمهوری فیلیپین در مورد امنیت انسانی، بخش ۳

34. https://en.wikipedia.org/wiki/Human_Security_Act

مهم‌ترين و چالش‌برانگيزترين بخش در قانون امنيت انساني ۲۰۰۷ مربوط به دستگيري و بازداشت مظنونين به اقدامات تروريستي است. در قانون مزبور مقرر شده است: «هر مأمور برقراري صلح^{۳۵} يا يك شخص خصوصي در صورتي مي‌تواند بدون حکم، شخصي را دستگير کند که: (الف) وقتي در حضور او، شخصي که بايد دستگير شود، يکي از جرايم مندرج در اين قانون را مرتکب شده، در حال ارتکاب يا در تلاش براي ارتکاب است يا (ب) وقتي هر يک از جرايم گفته شده واقعاً اتفاق افتاده باشد و وي دليل منطقي براي اين باور دارد که شخص بازداشت‌شده نيز مرتکب همان عمل شده است. هر فردي که مطابق مقررات مندرج در اين بخش دستگير شود، ممکن است براي رسيدگي به موضوع بيش از سه روز بازداشت شود.»^{۳۶}

در قوانين قبلي مربوط به ضد تروريسم، منافذ زيادي وجود داشت که از بازداشت مظنونين تروريست جلوگیری می‌کرد.^{۳۷} با اين حال، اين لايحه به نهادهای مجري قانون فيليپين اجازه مي‌دهد که به رغم فقدان حکم قانوني، مبادرت به دستگيري و بازداشت مظنونين به تروريسم براي مدت سه روز نمايند. در رابطه با قانون ضد تروريسم ۲۰۰۷، بايد اذعان نمود اين قانون، با وجود همه کاستي‌های آن، اعمال تروريستي را جرمانگاري نموده و مجازاتي براي مرتکبان اين گونه اعمال تحميل نموده است. اين قانون شامل رهنمودهايي براي پادمان و صيانت از حقوق بشر نيز بوده و هدف از اجرائی آن به‌طور کلي ممانعت از انجام اعمال و اقدامات تروريستي بوده است؛ اما آنچه حائز اهميت می‌باشد اين است که قانون مزبور از زمان تصويب و اجرائی شدن تا چه اندازه توانسته در ممانعت از اقدامات تروريستي در اين کشور مؤثر واقع شود. در پاسخ به سؤال فوق، شواهد حاکی از آن است که در بازه زمانی دوازده ساله از اجرائی اين قانون، سيزده مورد بمب‌گذاري وحشتناک انجام گرفته که تلفات بسيار زيادي را به جای گذاشته است. محاصره مراوی در اين بازه اتفاق افتاده که در نتيجه آن بيش از يک هزار نفر کشته و تعداد زيادي زخمی شدند. متعاقب اين حوادث مؤثر بودن و کارآمدی قانون مزبور مورد سؤال قرار گرفت.^{۳۸} بنابر گزارش‌های ارائه‌شده از سوی مقامات امنيتی فيليپين، تعداد پرونده‌های ارجاع‌شده به دادگاه جهت رسيدگي چهار مورد بوده که سه مورد از آن مورد رسيدگي قرار گرفته و يک پرونده در جريان می‌باشد. لذا مشاهدات نشان می‌دهد که کارآمدی قانون مزبور، کمتر از ميزان مورد انتظار بوده است. برخی از

35. Peace officer

۳۶. لايحه مجلس نمايندگان جمهوری فيليپين در مورد امنيت انساني

37. https://en.wikipedia.org/wiki/Human_Security_Act.

38. Manalastas, op.cit.

منتقدان قانون ضد تروریسم ۲۰۰۷ بر این باورند که موارد ذیل از جمله ضعف‌های اساسی قانون ۲۰۰۷ بوده است:^{۳۹}

- وجود مفاد دشوار (جهت اجرا)
 - مضیق بودن عناصر جرم
 - توسل به ثبت جرایم کوچک
 - وجود مجریان ضد قانون
 - دوره بازداشت کوتاه‌مدت (حداکثر ۳ روز)
- مطابق نظر شورای امنیت سازمان ملل، «تهدید تروریست‌های خارجی رو به افزایش بوده و به سرعت در حال تغییر است.^{۴۰}» یک نمونه از این پدیده جوانان هستند که کشور مبدأ یا ملیت خود را ترک می‌کنند تا در افراط‌گرایی خشونت‌آمیز در سایر کشورها شرکت کنند. شورای امنیت خاطرنشان می‌کند که «سازمان‌های تروریستی مانند القاعده، داعش و گروه‌های وابسته به آنها بیش از ۳۰,۰۰۰ تروریست خارجی را از بیش از ۱۰۰ کشور عضو جذب کرده‌اند.»^{۴۱} علاوه بر این، قطعنامه ۱۶۲۴، کشورهای عضو را ملزم می‌کند که طبق قانون، تحریک به انجام اقدامات تروریستی را منع کنند، شرطی که قانون ۲۰۰۷ از آن غافل است. نقص برجسته دیگر در قانون ۲۰۰۷ عدم رعایت قطعنامه ۱۳۷۳ است که کشورهای عضو مانند فیلیپین را به موارد دیگر ذیل دعوت می‌کند:

- جلوگیری و سرکوب تأمین مالی اقدامات تروریستی؛
- جرمانگاری تأمین یا جمع‌آوری عمدی، به هر وسیله، مستقیم یا غیرمستقیم، و جوهی توسط اتباع آنها یا در قلمرو آنها به قصد استفاده از وجوه یا علم به استفاده از آنها برای انجام اقدامات تروریستی
- مسدود کردن بدون تأخیر وجوه و دارایی‌های مالی یا منابع اقتصادی اشخاصی که مرتکب اقدامات تروریستی می‌شوند و یا مبادرت به اقدامات تروریستی می‌کنند یا مشارکت در آنها را تسهیل می‌کنند؛
- متوقف نمودن بنگاه‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت مالکیت یا کنترل این افراد هستند؛
- مسدود کردن وجوه اشخاص و نهادهایی که به نمایندگی از این اشخاص یا نهادها یا به راهنمایی آنها اقدام می‌کنند، از جمله وجوهی که از اموالی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم توسط این

39. Ibidem.

40. UNSC Counter-Terrorism Committee, "Foreign terrorist fighters," www.un.org/sc/ctc/focus-areas/foreign-terrorist-fighters/. (Accessed 7 Jun. 2020).

41. Ibid

اشخاص و اشخاص وابسته به آنها يا تحت کنترل آنها مشتق يا توليد شده است؛ و
 - ممانعت از قرار دادن هرگونه وجوه، دارایی‌های مالی یا منابع اقتصادی، خدمات مالی یا سایر
 خدمات مرتبط، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، در اختیار اتباع یا اشخاص و نهادهای موجود در قلمرو
 آنها به نفع اشخاصی که مرتکب اقدامات تروریستی می‌شوند یا می‌خواهند مرتکب شوند یا ارتکاب
 آن را تسهیل کنند یا در آن شرکت کنند، یا به نفع بنگاه‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت
 مالکیت یا کنترل این افراد و اشخاص و نهادهایی هستند که به نمایندگی از این افراد یا توسط آنها
 هدایت می‌شوند.

مطابق اظهارات راسلا، در جریان ارزیابی سوم متقابل^{۴۲} فیلیپین، گروه ویژه اقدام مالی^{۴۳} این
 نارسایی‌ها را در قوانین فیلیپین در زمینه اجرای توصیه‌های شورای امنیت از جمله شکاف‌های اساسی
 در زمینه پولشویی و سیستم تأمین مالی ضد تروریسم مشاهده نمود. سپس گزارش سال ۲۰۱۹ مربوط
 به ارزیابی متقابل، اقدامات پیشنهادی، از جمله اصلاح قانون ۲۰۰۷ را ذکر کرد.^{۴۴} بنابراین، ابطال قانون
 ۲۰۰۷ بر اساس دادخواست‌های مختلفی که در حال حاضر به دیوان عالی کشور ارائه می‌شود، بر شانس
 این کشور برای جلوگیری از قرار گرفتن در لیست خاکستری تأثیر منفی می‌گذارد، زیرا مطابق یافته‌های
 ارزیابی متقابل فیلیپین، مقررات غیر قابل مذاکره‌های تحت قانون ۲۰۰۷ وجود دارد. این موارد به شرح
 زیر است:

- بخش ۳ (ب) در مورد تعریف شخص تعیین شده؛
- بخش ۱۱ (الف، ب و ج) در مورد اقدامات غیرقانونی تروریست‌های خارجی؛
- بخش ۲۵ در مورد تعیین افراد تروریست، گروه‌هایی از افراد، سازمان‌ها یا انجمن‌ها؛
- بخش ۳۵ در خصوص اختیار شورای مبارزه با پولشویی برای تحقیق و بررسی سپرده‌های بانکی؛
- بخش ۳۶ در مورد قدرت مسدود کردن حساب‌ها توسط شورای مبارزه با پولشویی؛
- بخش ۳۸ در خصوص حاشیه امن برای هر شخصی که با حسنیت هنگام اجرای تحریم‌های
 مالی هدفمند عمل می‌کند؛ و

۴۲. ارزیابی سوم متقابل (Third Mutual Evaluation) ارزیابی سطوح (۱) انطباق فنی کشور با استانداردهای بین‌المللی
 ضد پولشویی / تأمین مالی ضد تروریسم و (۲) اثربخشی مکانیسم‌های موجود AML / CTF در کشور است.

43. Financial Action Task Force

44. Mel Georgie B. Racela, "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the
 Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

- بخش ۴۶ (ط) در مورد وظیفه ATC برای اقدام در مورد قطعنامه‌های مربوطه صادر شده توسط شورای امنیت تحت فصل هفتم منشور سازمان ملل و در مورد درخواست‌های خارجی برای تعیین تروریست‌ها، افراد، انجمن‌ها، سازمان‌ها یا گروهی از افراد.^{۴۵}

بنابراین فیلپین در صورت عدم اجرای مفاد قانون ۲۰۰۷، ممکن بود در لیست خاکستری قرار گیرد، یعنی لیستی از کشورها با کمبودهای راهبردی در چهارچوب مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم. لذا تعجب‌آور نخواهد بود که فیلپین به‌طور مداوم در میان کشورهای متأثر از تروریسم قرار گرفته است. شاخص جهانی تروریسم، این کشور را در رتبه نهم لیست خود در سال ۲۰۱۹ قرار داده است و این حاکی از آن است که مجریان قانون این کشور، به دلیل ضعف‌های اساسی قانون، نتوانسته‌اند قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷ را اجرا کنند.^{۴۶} برخی از مقامات فیلپین سؤال می‌کنند که آیا آنها باید برابر تروریسم با ترس و منفعلانه، زیر جامهٔ مدرس حقوق بشر، رفتار کنند؟ همان طور که یک دولتمرد مشهور یک بار اظهار داشت: «وقتی سرتان در دهان ببر است، نمی‌توانید با آن استدلال کنید.» آنها بر این باورند کسانی که واقعاً به حقوق بشر توجه ندارند، تروریست‌ها و کسانی هستند که از آنها حمایت می‌کنند. البته به عقیده آنان جای امیدواری است که قانون جدید اکنون تعادل را به نفع کسانی که برای حقوق بشر و همچنین زندگی انسان ارزش قائل هستند، ایجاد کرده است.^{۴۷}

بنابراین مطابق ارزیابی‌های صورت گرفته قانون ۲۰۰۷ در ممانعت از تروریسم ناکارآمد توصیف شده است. منتقدان قانون مزبور بر این باورند که اصلاح این قانون جهت کشاندن تروریست‌ها پای میز محاکمه، جهت تضمین اجرای مؤثر قانون، نیاز به بازدارندگی بیشتر برای صیانت از جان و مال مردم دارد. نتیجه ناکارآمدی قانون مزبور، تهیه و تصویب قانون مبارزه با تروریسم در سال ۲۰۲۰ موسوم به قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰^{۴۸} بود. برخی مقامات اجرایی فیلپین بر این عقیده‌اند که قانون جدید نواقص قانون قبلی را جبران کرده، مجریان قانون را به یک سند حقوقی محکم تجهیز نموده و منجر به ایجاد یک کشور امن و سالم خواهد شد. در ادامه به بررسی قانون جدید فیلپین با جزئیات بیشتری می‌پردازیم.

۱-۲- قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰

قانون ضد تروریسم سال ۲۰۲۰ که به طور رسمی به‌عنوان قانون جمهوری شماره ۱۱۴۷۹ نام‌گذاری

45. Ibidem.

46. Ibidem.

47. Ibid

48. Anti-Terrorism Act 2020

شده است، یک قانون مصوب مجلس نمایندگان فیلیپین است که هدف آن پیشگیری، ممنوعیت و مجازات تروریسم در فیلیپین می‌باشد.^{۴۹} این قانون در ۳ ژوئیه سال ۲۰۲۰ توسط رئیس‌جمهور رودریگو دوترته^{۵۰} امضا شده و در ۱۸ ژوئیه سال ۲۰۲۰ در عمل جایگزین قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷ شد.^{۵۱} مطابقت این قانون با قانون اساسی فیلیپین در حال حاضر مورد اعتراض گروه‌های مختلف در فیلیپین و خارج از این کشور بوده و در دیوان عالی کشور نیز بررسی شده است.^{۵۲} آدریان فردیناند سوگای، معاون وزیر دادگستری و مسئول دادرسی ملی و اداره آگاهی ملی فیلیپین، بر این باور است که این قانون از زندگی، آزادی و دارایی افراد در مقابل تروریسم که به‌عنوان یک جرم علیه مردم، علیه بشریت و علیه قانون ملتها معرفی شده است، صیانت می‌کند. مقامات ذی‌ربط در کشور فیلیپین در پاسخ به اظهارات و نگرانی‌های حقوق بشری نهادهای مختلف داخلی و حتی خارجی ابراز می‌کنند که قانون مزبور حقوق بنیادین و آزادی‌های اساسی مردم مطابق قانون اساسی را حفظ می‌کند.^{۵۳}

۱-۲-۱- اهداف و راهبردها

قانون ضد تروریسم در بخش اعلامیه سیاست خود، مهم‌ترین اهداف این قانون را چنین بیان می‌کند: «صیانت از جان، آزادی و مال مردم فیلیپین، محکوم نمودن تروریسم به‌عنوان پدیده‌ای خصمانه و خطرناک برای امنیت ملی و رفاه مردم و تلقی تروریسم به‌عنوان جرمی علیه مردم فیلیپین، علیه انسانیت و علیه حقوق ملل.» قاضی فدریک میکائیل فارولان، فرمانده و مدیر اجرایی ائتلاف برای امنیت در راستای صلح فیلیپین، بر این عقیده است که این قانون عامل مهم و اساسی در مبارزه با تروریسم بوده، اما تمامیت راهبرد دولت این کشور در این خصوص را در بر نمی‌گیرد. مطابق نظر وی این قانون مطابق با درخواست شورای امنیت سازمان ملل از کشورهای عضو جهت تشدید مکانیسم کشورهای مزبور برای مقابله با تروریسم است: به‌عنوان مثال قطعنامه ۱۳۷۳ و ۲۱۷۸ شورای امنیت سازمان ملل.^{۵۴} در ادامه به محتوای قانون ضد تروریسم و بخش‌های مختلف آن به تفصیل می‌پردازیم.

49. Republic Act No. 11479. Philippine Gazette. July 3, 2020. (Retrieved July 3, 2020)

50. Rodrigo Duterte

51. "Statement on Republic Act No. 11479". Office of the Presidential Spokesperson - Republic of the Philippines (Retrieved July 3, 2020)

52. "16 Supreme Court petitions seek to void anti-terrorism law". CNN Philippines. July 23, 2020

53. Adrian Ferdinand Sugay, "Virtual Briefing on "Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

54. Atty. Frederick Mikhail Farolan, "Virtual Briefing on "Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

در بخش دوم قانون مزبور که دولت فیلیپین سیاست خود را در خصوص تصویب و اجرای این قانون اعلام می‌کند، آمده است:

سیاست دولت صیانت از جان، آزادی و مال مردم فیلیپین، محکوم نمودن تروریسم به‌عنوان پدیده‌ای خصمانه و خطرناک برای امنیت ملی و رفاه مردم و تلقی تروریسم به‌عنوان جرمی علیه مردم فیلیپین، انسانیت و حقوق ملل اعلام شده است. در راستای اجرای سیاست مزبور، دولت باید از حقوق اساسی و آزادی‌های بنیادین مردم همان‌گونه که در قانون اساسی آمده، حمایت نماید. دولت می‌داند که مبارزه با تروریسم نیاز به یک رویکرد جامع شامل ابزار سیاسی، اقتصادی، دیپلماتیک، نظامی و حقوقی دارد که در آن ریشه‌های اصلی تروریسم مورد توجه قرار گرفته باشد. این اقدامات باید شامل مدیریت اختلافات و آشتی بعد از حل اختلافات بوده و ریشه‌های اصلی اختلافات را از طریق ظرفیت‌سازی و ارتقای توسعه اقتصادی متناسب مورد لحاظ قرار دهد. هیچ چیز در این قانون نباید به مثابه کوتاهی، محدودیت و تقلیل اختیارات به رسمیت شناخته شده قوه مجریه در قانون اساسی تفسیر شود. با وجود این اعمال اختیارات به رسمیت شناخته شده قوه مجریه در قانون اساسی نباید به حقوق بشر که بایستی در هر صورت مطلق و مورد حمایت واقع شوند، لطمه وارد کند.

بر اساس آنچه در بخش نخستین این سند آمده، به نظر می‌رسد تدوین‌کنندگان این قانون از همان ابتدای امر دغدغه‌های مربوط به انطباق سند حاضر با موازین و معیارهای حقوق بشری را در ذهن داشته و بر آن بوده‌اند تا تعریفی جامع و موسع در خصوص سیاست کلان دولت در این خصوص ارائه نمایند، تعریفی که جلوتر مورد استفاده گسترده طرفداران تدوین قانون مزبور جهت اثبات ادعای خود مبنی بر انطباق این قانون با موازین حقوق بشری قرار گرفته است. این در حالی است که منتقدان قانون مزبور آن را فقط نمادین دانسته و به مغایرت بخش‌های بعدی قانون مزبور با آنچه در مقدمه آن اشاره شده، تأکید کرده‌اند.

۱-۲-۲- اقدامات قابل مجازات مطابق با قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۲۰

اقدامات قابل مجازات مطابق با قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۰۷ عبارت بود از: تروریسم (۴۰ سال حبس)، توطئه (۴۰ سال حبس)، معاونت در جرم (از ۱۷ سال و ۴ ماه و یک روز تا ۲۰ سال حبس)، مشارکت در جرم (۱۰ سال و یک روز تا ۱۲ سال حبس)، کارمندان و مقامات بانکی متمرکز از دستور دادگاه (۱۰ سال و یک روز تا ۱۲ سال حبس).

در قانون مبارزه با تروریسم جدید، علاوه بر بسط موارد فوق، به موارد دیگری نیز اشاره شده که در زیر

به طور مختصر به آن پرداخته می‌شود:

تروریسم (بخش چهار): (مجازات: حبس ابد): تروریسم، موضوع بند ۴۹ این قانون، توسط هر شخصی که در داخل یا خارج از فیلیپین، صرف‌نظر از مرحله آن، ارتکاب می‌یابد که:

(الف) دست به اقداماتی می‌زند که منجر به مرگ یا صدمه جسمی جدی به شخص شده، یا زندگی یک شخص را به خطر اندازد.

(ب) دست به اقداماتی می‌زند که می‌تواند باعث ورود خسارت زیاد یا تخریب اماکن دولتی یا عمومی یا اموال خصوصی بشود.

(ج) دست به اقداماتی می‌زند که قصد آن ایجاد اختلال گسترده، آسیب یا تخریب زیرساخت‌های حیاتی باشد.

(د) توسعه، تولید، تملک، حمل و نقل سلاح، مواد منفجره یا مواد بیولوژیکی، هسته‌ای، سلاح‌های رادیولوژیکی یا شیمیایی؛ و

(ه) رهاسازی مواد خطرناک یا ایجاد آتش‌سوزی، سیل یا انفجار

تهدید به ارتکاب تروریسم (بخش پنج): هر شخصی که تهدید به انجام هر یک از اقدامات ذکر شده کند، به ۱۲ سال حبس مجازات خواهد شد.

برنامه‌ریزی، تعلیم، تهیه تدارکات و تسهیل ارتکاب تروریسم (بخش شش): شرکت هر شخص در برنامه‌ریزی، آموزش، آماده‌سازی و تسهیل ارتکاب تروریسم، داشتن اشیای مربوط به آمادگی برای ارتکاب تروریسم، یا جمع‌آوری یا ساختن اسناد مرتبط با آماده‌سازی تروریسم غیرقانونی خواهد بود. هر شخصی که مطابق مفاد این قانون مقصر شناخته شود، مجازات وی حبس ابد بدون بهره‌مند شدن از امتیاز عفو مشروط و مزایای مندرج در قانون جمهور شماره ۱۰۵۹۲ خواهد بود.

توطئه برای ارتکاب تروریسم (بخش هفت): هرگونه توطئه برای ارتکاب تروریسم، طبق تعریف و مجازات ارائه‌شده در بخش چهارم این قانون، مجازات حبس ابد را بدون بهره‌مند شدن از مزایای عفو مشروط و مزایای مندرج در قانون جمهور شماره ۱۰۵۹۲ به دنبال خواهد داشت. وقتی دو یا چند نفر در مورد ارتکاب تروریسم، آن گونه که در بخش چهارم این قانون تعریف شده به توافق می‌رسند و تصمیم به انجام یک عمل یکسان می‌گیرند، توطئه وجود دارد.

پیشنهاد ارتکاب تروریسم (بخش هشت): هر شخصی ارتکاب تروریسم را طبق تعریف ارائه‌شده در بخش چهارم این قانون، پیشنهاد کند، مجازات وی ۱۲ سال حبس خواهد بود.

ترغیب به ارتکاب تروریسم (بخش نهم): هر شخص، بدون شرکت مستقیم در ارتکاب تروریسم، دیگران را به اجرای هر یک از اعمال مشخص شده در بخش چهارم این قانون با استفاده از سخنرانی‌ها، اعلامیه‌ها، نوشته‌ها، نشان‌ها، آگهی‌ها یا سایر ابزارها تحریک کند، مجازات وی ۱۲ سال حبس خواهد بود.

عضوگیری و عضویت در سازمان‌های تروریستی (بخش دهم): هر شخصی که دیگری را برای شرکت، ملحق شدن، ارتکاب یا حمایت از تروریسم، یا حمایت از یک فرد یا هر سازمان تروریستی، انجمن یا گروهی از اشخاصی که تحت بند ۲۶ این قانون منع شده‌اند، یا توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد به‌عنوان سازمان تروریستی تعیین شده‌اند، یا به منظور دست زدن به ترور به خدمت بگیرد، مجازات وی حبس ابد بدون بهره‌مند شدن از مزایای عفو مشروط و مزایای مندرج در قانون جمهوری شماره ۱۰۵۹۲ خواهد بود.

تروریست‌های خارجی (بخش یازدهم): اعمال زیر غیرقانونی بوده و مجازات مرتکبین آنها حبس ابد، بدون استفاده از مزایای آزادی مشروط و مزایای قانون جمهور شماره ۱۰۵۹۲، خواهد بود:

الف) برای هر شخصی که برای سفر یا تلاش برای سفر به کشوری غیر از کشور محل اقامت یا تابعیت خود، به منظور ارتکاب، برنامه‌ریزی، یا آماده‌سازی، یا شرکت در تروریسم، یا ارائه یا دریافت آموزش تروریستی اقدام می‌کند؛

ب) برای هر شخصی که سفر افرادی را به کشوری غیر از کشور خود، با علم به اینکه هدف از چنین مسافرتی ارتکاب، برنامه‌ریزی، آموزش یا آمادگی برای شرکت در تروریسم یا ارائه و دریافت آموزش تروریستی است، سازمان‌دهی یا تسهیل کند، یا

ج) برای هر شخصی که در خارج از کشور اقامت دارد و برای مشارکت در انجام، برنامه‌ریزی، آموزش، یا آماده‌سازی برای، یا شرکت در تروریسم یا تأمین پشتیبانی یا تسهیل یا آموزش تروریستی در فیلیپین یا در خارج از فیلیپین، به این کشور سفر می‌کند.

حمایت مالی از تروریسم (بخش دوازدهم): (مجازات: حبس ابد): هر شخصی که از هر فرد یا سازمان تروریستی، انجمن یا گروهی از افراد که هر یک از اعمال قابل مجازات در بخش چهارم این قانون را با علم به اینکه چنین فرد یا سازمان، انجمن یا گروهی از افراد مرتکب چنین نقشه‌هایی می‌شوند یا در حال برنامه‌ریزی برای ارتکاب چنین اعمالی هستند، پشتیبانی مادی کند، مسئولیت اصلی هرکدام از اعمال تروریستی انجام شده توسط افراد یا سازمان مزبور را، علاوه بر سایر موارد عادی جنایی که وی یا آنها

ممکن است در رابطه با آن عمل تروريستی انجام داده باشند، بر عهده خواهد داشت. آشکارا پيدا است که استمرار حیات گروه‌های تروريستی، وابستگی تامی به منابع مالی و حمایت مالی حامیان این گروه‌ها دارد. این حمایت می‌تواند در قالب کمک‌های نقدی و غیر نقدی مانند انواع لوازم و ابزار لازم برای ارتکاب اعمال تروريستی باشد. حمایت‌های مالی مذکور به بقای گروه‌های تروريستی و انجام فعالیت‌های خرابکارانه آنها از یک طرف و تهدید صلح و امنیت داخلی و بین‌المللی کمک شایانی می‌کند؛ بنابراین، وضع یک سری قواعد و مقررات جهت مقابله با تأمین مالی تروريسم در یک جامعه و به تبع آن در نظام بین‌الملل ضروری و منطقی می‌نماید.

از میان کنوانسیون‌های تصویب شده از سوی مجمع عمومی سازمان ملل مرتبط با موضوع تروريسم، تنها کنوانسیون سرکوب تأمین منابع مالی تروريسم (۱۹۹۹) به‌طور مستقیم راجع به مبارزه با تأمین مالی تروريسم است.^{۵۵} کنوانسیون مزبور در مقدمه خود به چند نکته اشاره می‌کند که دو مورد آن به‌طور مستقیم به بحث تأمین مالی تروريسم مربوط می‌شود. نخست اینکه تأمین مالی تروريسم از موضوعاتی است که برای کل جامعه بین‌المللی از اهمیت و حساسیت خاصی برخوردار است و دوم اینکه، کمیت و شدت تروريسم بین‌المللی با میزان تأمین مالی تروريست‌ها رابطه مستقیم دارد.

اخبار متعددی از کمک‌های مالی کشورها به گروه‌های تروريستی از جمله القاعده، داعش، جبهه النصره و غیره وجود دارد که همگی از مصادیق تأمین مالی تروريسم محسوب می‌شوند و مطابق کنوانسیون سرکوب تأمین منابع مالی تروريسم (۱۹۹۹) و طبق قطعنامه شورای امنیت (۱۲۶۷، ۱۳۳۳، ۱۳۷۳ و ...)^{۵۶} محکوم است.^{۵۷} اما سؤالی که مطرح می‌شود این است که این مسئول بودن دولت‌ها تنها از بابت قصور در انجام تعهداتشان است یا اینکه مسئولیت ناشی از اعمال گروه‌های تروريستی، قابلیت انتساب به دولت‌های حمایت‌کننده را دارد. مطابق طرح پیش‌نویس کمیسیون حقوق بین‌الملل در خصوص مسئولیت دولت (۲۰۰۱) اعمال اشخاص و گروه‌های خصوصی در صورتی به دولت منتسب

۵۵. حمید الهویی نظری و امیر فامیل زوار جلالی، «مسئولیت بین‌المللی دولت‌های تأمین‌کننده مالی تروريسم»، فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، ۴۷، ۳ (۱۳۹۶)، ۷۳۴.

۵۶. شورای امنیت همچنین در فاصله سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۴ قطعنامه‌های ۱۳۷۷، ۱۳۹۰، ۱۴۲۵، ۱۴۵۵، ۱۵۴۰، ۱۷۳۵، ۱۶۱۷، ۱۹۶۳، ۱۹۸۹ و ۲۱۳۳ را در خصوص مقابله با تأمین مالی تروريسم و انسداد دارایی‌های تروريست‌ها و گروه‌های تروريستی صادر کرد.

۵۷. همان، ۷۳۷-۷۳۸.

می‌شوند که تحت هدایت، کنترل یا دستور دولت مزبور عمل کرده باشند.^{۵۸} از دیدگاه برخی حقوق‌دانان، کمیسیون حقوق بین‌الملل به دلیل فقدان استخراج یک قاعده عرفی در زمینه ملاک و معیار کنترل و هدایت، موضوع را آگاهانه مبهم گذاشته و تبیین بیشتر این موضوع را موکول به رویه و عملکرد بعدی دولت‌ها و مراجع بین‌المللی کرده است. این در حالی است که در طرح مسئولیت بین‌المللی سازمان‌ها، در ماده ۵، آشکارا معیار «کنترل مؤثر» مورد پذیرش قرار گرفت.^{۵۹}

در رویه قضایی بین‌المللی هم موضوع «اعمال کنترل» به‌عنوان ملاک و معیار، جهت احراز انتساب و در نتیجه تحقق مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها مورد توجه قرار گرفته است. به‌طور نمونه دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه بوسنی و هرزگوین علیه صربستان در سال ۲۰۰۷، با تکیه بر معیار کنترل مؤثر، صرف‌اعمال کنترل کلی دولت صربستان بر اقدامات نیروهای شبه‌نظامی را موجد مسئولیت این دولت ندانست. رویکرد دیوان در این قضیه، بسیار مورد انتقاد دکتربین قرار گرفت، زیرا با توجه به موضوع قضیه که در خصوص ارتکاب جنایات بین‌المللی از جمله ژنوسید بوده است، این انتظار از دیوان وجود داشت که ملاک موسعتر از معیار کنترل مؤثر را مینا قرار میداد و در این قضیه، لاقلاً به‌طور خاص از رویه دادگاه بین‌المللی برای یوگسلاوی سابق، تأثیر میبذیرفت، اگرچه که چهارچوب حقوقی مسئولیت در رویه دیوان بین‌المللی دادگستری ناظر بر مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها است و با چهارچوب حقوقی حاکم بر دادگاه‌های کیفری ویژه برای یوگسلاوی سابق که نظام مسئولیت کیفری فردی است، متفاوت می‌باشد.^{۶۰} همچنین دیوان در قضیه نیکاراگوئه علیه امریکا، اقدامات دولت امریکا (حتی حمایت مالی و تسلیحاتی) در حمایت از کنترها^{۶۱} را موجد مسئولیت بین‌المللی این دولت ندانست.^{۶۲} بدین ترتیب دیوان

۵۸. در ماده ۸ و ماده ۱۷ طرح پیش‌نویس کمیسیون حقوق بین‌الملل در خصوص مسئولیت دولت (۲۰۰۱)، واژه‌های کنترل و هدایت به کار برده شده است. کلمه کنترل (Control) به مواردی اشاره دارد که یک دولت نسبت به انجام رفتار خلاف، تسلط و غلبه دارد و این غلبه، ناشی از غفلت و بی‌توجهی نیست؛ بنابراین، با توجه به اشراف و تسلطی که بر دولت دیگر و یا گروه یا اشخاص دارد و با علم به این غلبه، رفتاری را به خود مرتبط می‌کند. در مقابل، واژه هدایت (Direct) صرفاً شامل تحریک یا پیشنهاد برای انجام عمل خلاف است که این معنا شامل هدایت واقعی و ضمنی مؤثر هم می‌باشد. همچنین ابهام در واژه «کمک» که در ماده ۱۶ طرح آمده است، نیز وجود دارد. در این ماده، واژه «aid» و «assist» استفاده شده و دقیقاً مشخص نیست که آیا این واژگان مترادف استعمال شده‌اند یا دو معنای متفاوت را در بر دارند.

۵۹. مسعود راعی، «کنترل کلی یا کنترل مؤثر عاملی برای تحقق مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها»، فصلنامه حقوق مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۳۹، ۳ (۱۳۸۸)، ۱۶۰.

۶۰. همان، ۱۶۱-۱۶۳.

61. Contrás

۶۲. همان، ۱۵۳-۱۵۵.

نتیجه می‌گیرد که هیچ دلیل روشنی وجود ندارد که ایالات متحده به درستی چنان درجه‌ای از کنترل را در کلیه حوزه‌ها در خصوص رفتار کنترها اعمال می‌کرده است که بتوان عمل آنها را از جانب خود امریکا تلقی کرد. دیوان در نهایت گفت کمک امریکا به کنترها سرنوشت‌ساز و حیاتی بوده، اما این کافی نیست تا اثبات کند که آنها به کمک امریکا وابستگی کامل داشته‌اند.^{۶۳}

در خصوص معیارهای حاکم بر کنترل در رابطه با حمایت مالی، علاوه بر رأی فوق، نظر دیوان بین‌المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشد. برخلاف نظر دیوان بین‌المللی دادگستری در رأی فوق، دیوان بین‌المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق در قضیه تادیچ^{۶۴} معیار کنترل کلی را در انتساب مسئولیت کافی دانست و فرد را در قبال اقدامات جنایات بین‌المللی که تحت کنترل کلی وی، ارتکاب یافته است، برخوردار از مسئولیت کیفری دانست.^{۶۵} لذا توجه به این نکته حائز اهمیت است که رویکرد دیوان بین‌المللی دادگستری در پرونده فوق متوجه مسئولیت دولت بوده، اما رویکرد دیوان بین‌المللی کیفری برای یوگسلاوی به اجرای حقوق بشردوستانه معطوف بوده است؛ بنابراین مطابق نظر این دیوان، در خصوص مسئولیت دولت بابت اعمال اشخاص و گروه‌های خصوصی، تنها در صورتی می‌توان از انتساب سخن گفت که دولت مزبور کنترل مؤثری بر اعمال آنها داشته باشد.^{۶۶}

با توجه به آنچه در خصوص موضوع حمایت مالی از تروریسم در بالا اشاره شد، به نظر می‌رسد تدوین‌کنندگان قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۲۰ در فیلیپین در بخش ۱۲ سعی بر آن داشته‌اند تا ضمن الگوبرداری از رأی دیوان کیفری برای یوگسلاوی سابق، توجه خود را بر جنبه‌های حقوق بشری موضوع معطوف داشته و گامی مهم در این رابطه برداشته‌اند.

معاونت (بخش چهارده): هر شخص، با علم به ارتکاب هر یک از جرایم تعریف‌شده و قابل مجازات تحت بخش چهار این قانون، بدون مشارکت در آن، به واسطه هرکدام از موارد زیر در آن شرکت کند، به‌عنوان معاونت در جرم مسئول بوده و مجازات وی ۱۲ سال حبس خواهد بود:

الف) با سود بردن خود یا کمک به مجرم برای سود بردن از اثرات جرم؛

ب) با پنهان‌کاری یا از بین بردن پیکره جرم، یا اثرات آن، یا ابزارهای آن، به منظور جلوگیری از کشف

63. Case Concerning Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (1986) (Nicaragua v. America), ICJ, 1986: para 109-110

64. Tadic

۶۵. الهویی نظری، پیشین، ۷۴۰.

۶۶. همانجا.

آن. یا

ج) با پناه دادن، پنهان کاری، یا کمک به فرار مرتکب اصلی یا توطئه‌کننده جرم. هیچ‌کس، حتی با در نظر گرفتن رابطه یا قرابت وی، از مسئولیت این بخش معاف نخواهد بود. کارمندان و مقامات بانکی متمدن از دستور دادگاه (بخش سی و نه): کارمند، مقام رسمی یا عضو هیئت‌مدیره یک بانک یا موسسه مالی که پس از احراز صحیح مجوز کتبی از دادگاه تجدیدنظر، اجازه بررسی سپرده‌ها، استقرارها، حساب‌های امانی، دارایی‌ها و سوابق یک تروریست یا گروه غیرقانونی از اشخاص، سازمان یا انجمن را مطابق با بندهای ۲۵ و ۲۶ این قانون را نمی‌دهد، به مجازات چهار (۴) سال حبس محکوم می‌شود.

۲- تعارضات حقوق بشری قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰

از همان ابتدای مطرح شدن لایحه مربوط به این قانون، مخالفت‌های زیادی در خصوص آن، چه در مجلس نمایندگان فیلیپین و چه در میان اصحاب رسانه و مؤسسات فعال در عرصه حقوق بشر صورت گرفت. البته اعتراض به این لایحه تنها محدود به موارد مزبور نبود. کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، اتحادیه اروپا و حتی مجلس نمایندگان امریکا نیز در این خصوص مخالفت‌های زیادی، در جریان تصویب این لایحه و حتی پس از آن، از خود نشان داده‌اند.^{۶۷} سازمان‌های مختلف مردم‌نهاد و فعالان حقوق بشری به‌طور مکرر در مقابل مجلس نمایندگان فیلیپین و حتی دیوان عالی این کشور تجمعات اعتراضی برگزار نمودند، اما دولت و به‌ویژه شخص رئیس‌جمهور مصمم به تصویب سریع این قانون بود و هیچ نرمشی از خود در این رابطه نشان نداد. در تاریخ ۱۵ ژوئیه سال ۲۰۲۰، ۵۰ عضو کنگره ایالات‌متحده از خوزه مانوئل روموالد^{۶۸}، سفیر فیلیپین در امریکا، خواستند تا از دولت خود بخواهد که لغو «قانون ظالمانه و غیرضروری» مزبور را بررسی کند^{۶۹}. در چهل و چهارمین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو در تاریخ ۳۰ ژوئن سال ۲۰۲۰، میشل باچلت^{۷۰}، کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان

67. <https://www.rappler.com/nation/united-nations-report-raises-concern-problematic-philippine-anti-terror-bill>

- <https://news.un.org/en/story/2020/06/1067462>

- https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-004221-ASW_EN.html

- <https://mb.com.ph/2020/07/16/palace-tells-us-lawmakers-youre-no-longer-our-masters>

68. Jose Manuel Rmualdez

69. Communications Workers of America, "Letter to Philippines Ambassador re Anti-Terrorism Law" (Washington DC: Congress of the United States, 2020). (Retrieved August 5, 2020)

70. Michelle Bachelet

ملل متحد با انتقاد از لایحه پیشنهادی دولت فیلیپین در آن زمان اظهار داشت که این لایحه می‌تواند «اثرات مهیبی» بر کارکرد حقوق بشر در کشور فیلیپین داشته باشد و لذا خواستار محدودیت در امضای این لایحه از سوی رئیس‌جمهور دوترته شد.^{۷۱} نیکلاس بکلین^{۷۲}، مدیر منطقه‌ای سازمان عفو بین‌الملل در آسیا و اقیانوسیه، با شنیدن خبر امضای این قانون گفت:

«معرفی این قانون آخرین نمونه از پرونده‌های حقوق بشری است که همیشه در حال بدتر شدن است. این امر یک بار دیگر نشان می‌دهد که چرا سازمان ملل باید تحقیقات رسمی خود در مورد نقض گسترده و سیستماتیک حقوق بشر در این کشور را آغاز کند»^{۷۳}.

واشنگتن‌پست تصویب این لایحه را «میخ دیگری بر تابوت رو به زوال دموکراسی فیلیپین» خواند.^{۷۴} نشریه دیپلمات اظهار داشت که این قانون «هدف مخالفت است».^{۷۵} الجزیره خاطر نشان کرد که این قانون «آماده ایجاد وحشت بیشتر است».^{۷۶} البته تصویب این قانون علاوه بر مخالفت‌های خارجی با مخالف‌های گسترده‌ای از سوی برخی فعال حقوق بشری و سمن‌های داخلی، کلیساها و مؤسسات مذهبی نیز همراه بود.

با وجود نگرانی‌ها و اعتراض‌های گروه‌های مختلف در مورد امکان نقض حقوق بشر توسط این قانون، برخی از مقامات و کارشناسان آن را مطابق با موازین حقوق بشری دانسته و بر این باورند که این موضوع از ابتدای تدوین و تنظیم قانون مزبور، مورد توجه حقوق دانان و نگارندگان آن بوده است. جورج بی راسلا^{۷۷}، مدیر اجرایی شورای مبارزه با پولشویی فیلیپین، بر این باور است که بررسی بیشتر این قانون خلاف ادعای منتقدان و مخالفان این قانون را به اثبات می‌رساند. وی ادعا می‌کند که بیست و چهار بخش در این قانون وجود دارد که حمایت از حقوق بشر را تضمین می‌کند که این امر خود می‌تواند

71. Christia Marie Ramos, "UN human rights chief urges Duterte: 'Refrain from signing' anti-terror bill", June 30, 2020, INQUIRER.net. (Retrieved July 4, 2020)

72. Nicholas Bequelin

73. "Philippines: Dangerous anti-terror law yet another setback for human rights". www.amnesty.org (Retrieved July 4, 2020)

74. Alec Regino, "Opinion | Another nail in the coffin of the Philippines' waning democracy". Washington Post. June 8, 2020.

75. Nick Aspinwall, "The Philippines' Broad Anti-Terrorism Law Takes Aim at Dissent". thediplomat.com. June 05, 2020.

76. Marc Batac, "The Philippines' anti-terror bill is poised to cause more terror". 25 Jun 2020. aljazeera.com.

77. Mel Georgie B. Racela, "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.

دلایل محکمی مبنی بر مطابقت این قانون با اسناد بین‌المللی حقوق بشری تلقی گردد.^{۷۸} این بیست و چهار بخش در واقع چهل و چهار درصد از کل قانون مزبور را شامل می‌شود. این بیست و چهار بخش عبارت‌اند از: بخش‌های دوم، چهارم، سیزدهم، بخش‌های شانزدهم تا بیست و چهارم، بخش‌های بیست و نه تا سی و چهارم، بخش چهل و پنجم (د)، چهل و ششم (ن)، چهل و هفتم و بخش‌های پنجاه و یک تا پنجاه و سوم.^{۷۹}

۲-۱- تعریف موسع از تروریسم

همان‌گونه که در مقدمه نوشتار حاضر نیز سخن رفت، ارائه یک تعریف دقیق از واژه تروریسم کار بسیار دشواری است چرا که این واژه برای گروه‌های مختلف معانی و مفاهیم مختلفی در بردارد. در ادامه به برخی از تعاریف ارائه‌شده در این خصوص می‌پردازیم:^{۸۰}

- الگوی نظام‌یافته‌ای از رفتار خشونت‌آمیز که به نوعی طراحی شده است تا جمعیتی تهدید شوند تا بدین ترتیب سیاست‌های دولتی خاص تحت تأثیر قرار گیرد.

- عملی نهادینه ولی معمول که به منظور تأثیرگذاری بر رفتار سیاسی خاص انجام می‌گیرد و همواره با کاربرد تهدید یا خشونت همراه است.

- استفاده از زور، خشونت یا تهدید به منظور کسب اهداف سیاسی از طریق ایجاد وحشت، ارباب و قوه قهریه

- تقریباً ارتکاب هر عمل غیرقانونی که برای نیل به اهداف سیاسی صورت گیرد.

- خشونت‌هایی که با انگیزه‌های سیاسی توسط گروه‌های کوچکی صورت می‌گیرد که مدعی نمایندگی همه توده‌های مردم هستند.

با توجه به تعاریف ارائه‌شده فوق، به نظر می‌رسد این تعاریف، با وجود اختلافاتی که دارند، در دو مفهوم با یکدیگر مشترک‌اند: استفاده از خشونت به منظور شگردی برای ارباب توسط تروریست‌های دست‌چی و دست‌راستی. دوم استفاده از عمل غافلگیری که به تروریست‌ها فرصت می‌دهد تا زمان و مکان را انتخاب کنند.^{۸۱}

78. Ibidem.

79. Ibidem.

۸۰. حسن خداوردی، «تروریسم و حقوق بشر»، مجله علمی پژوهشی علوم سیاسی دانشگاه آزاد آشتیان، ۱ (۱۳۸۵)، ۲.

۸۱. همان، ۳.

ممکن است افراد یا گروه‌هایی از سوی یک دولت تروریست خوانده شود ولی دولت‌های دیگر آنها را مبارزان راه آزادی بشناسد که این مورد در رابطه با قانون جدید فیلیپین نیز قابل اشاره است، چرا که آنچه را که در قانون مورد اشاره مصداق تعریف تروریسم قلمداد شده، از دیدگاه برخی فعالان اجتماعی و منتقدین قانون مزبور، این‌گونه افراد و سازمان‌ها نه تنها تروریست نیستند بلکه به علت ایستادگی و مقاومت در برابر تجاوز به حقوق شهروندان و تعابیری از این دست، باید مورد حمایت نیز قرار گیرند.

یکی از مهمترین ایراداتی که بر قانون مزبور گرفته شده که پیشتر نیز بدان اشاره شد، موضوع مربوط به تعریف گسترده از تروریسم می‌باشد. شاید بتوان این موضوع را در کنار موضوع مربوط به بازداشت طولانی‌مدت، مهم‌ترین چالش‌های حقوق بشری قانون ضد تروریسم جدید فیلیپین قلمداد نمود. دفتر گرینپیس^{۸۲} در جنوب شرقی آسیا خواستار لغو قانون ضد تروریسم سال ۲۰۲۰ به دلیل «تعریف گسترده تروریسم» شد. نهاد مزبور بر این عقیده بود که ارائه یک چنین تعریف موسع از تروریسم در این قانون می‌تواند دست دولتمردان را برای سرکوب کردن مخالفان و سوءاستفاده مجریان قانون از آن باز بگذارد.^{۸۳} نگاهی به نص قانون در بخش مربوط به تعریف تروریسم نشان می‌دهد که گویی تعریف موسعی از این پدیده در این قانون ارائه شده و شاید بتوان در خصوص موسع بودن تعریف تروریسم و اینکه این امر می‌تواند دست مجریان قانون را برای سوءاستفاده از آن و نقض حقوق بشر باز بگذارد، با منقدان همراه شد، اما آنچه می‌تواند ناقض ادعای مطرح شده نیز تلقی گردد، بند پایانی بخش مزبور است که در آن تدوین‌کنندگان بر آن بوده‌اند تا به ایرادات وارده در خصوص نقض‌های آتی احتمالی حقوق بشر پاسخ دهند. در بند پایانی آمده است:

«البته تروریسم آن گونه که در این بخش تعریف شده، شامل هواداری، اعتراض، مخالفت، توقف کار، اقدام صنعتی یا اقدام دسته‌جمعی و سایر اعمال مشابه مربوط به حقوق مدنی و سیاسی که هدف آن مرگ یا ایجاد صدمه جدی جسمی به یک شخص، به خطر انداختن زندگی یک فرد، یا ایجاد خطر جدی برای سلامت عمومی جامعه نیست، نمی‌شود.»

آنچه حائز اهمیت است این است که در بند مزبور نیز سعی بر آن شده تا موارد عدم شمول تروریسم نیز به‌طور موسع بیان شود که به نظر می‌رسد خود نیز در راستای رد ادعای یک پدیده مدنی که احتمال

۸۲. Greenpeace. یک سازمان زیست‌محیطی غیردولتی است که دارای دفاتر در بیش از ۵۵ کشور جهان و یک نهاد هماهنگ‌کننده بین‌المللی در آمستردام، هلند است.

83. "Greenpeace statement on the signing into law of the Anti-Terror Bill". Greenpeace Philippines.

زدن برجسب تروریسم به آن وجود دارد، می‌تواند قابل استناد قرار گیرد. راسلا بر این عقیده است که در اجرای این قانون، بخش دوم پیش‌بینی می‌کند که «دولت از حقوق بنیادین و آزادی‌های اساسی مردم که در قانون اساسی گنجانده شده است، حمایت خواهد کرد و حقوق بشر در تمامی زمان‌ها «مطلق و صیانت شده» خواهد بود.» راسلا در ادامه استدلال خود ضمن اشاره به بخش چهارم این قانون چنین بیان می‌کند:

بخش چهارم، اقدامات تروریستی را مشخص می‌کند و آشکارا بیان می‌دارد که تروریسم «شامل حمایت، اعتراض، مخالفت، توقف کار، اقدامات صنعتی یا گروهی و سایر اقدامات مشابه مربوط به حقوق مدنی و سیاسی که هدف آنها ایجاد مرگ یا آسیب جدی جسمی، به خطر انداختن زندگی یک فرد یا ایجاد خطر جدی برای امنیت عمومی نیست، نمی‌شود.» به‌عنوان مثال، یک تجمع مسالمت‌آمیز در اعتراض به قانون ضد تروریسم کنونی که قصد ایجاد مرگ یا صدمه جسمی به شخص، به خطر انداختن جان یک فرد یا ایجاد خطر جدی برای امنیت عمومی را ندارد، تروریسم نیست؛ بنابراین، با شرکت در چنین مواردی برجسب تروریست به شرکت‌کنندگان زده نمی‌شود.^{۸۴}

موضوع دوم مربوط به این ادعاست که «عدم نظارت قضایی در خصوص اینکه کدام افراد و سازمان‌ها را می‌توان به‌عنوان تروریست در نظر گرفت» و اینکه «مفاد این قانون در مورد مدت بازداشت شخصی که مظنون به انجام اقدامات تروریستی بوده، بدون حکم قضایی، با تعهدات فیلیپین تحت میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی مغایرت دارد.» بخش سیزدهم «فعالیت‌های بشردوستانه انجام‌شده توسط کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، صلیب سرخ فیلیپین و سایر شرکای بشردوستانه بی‌طرف و سازمان‌های منطبق بر موازین بشردوستانه بین‌المللی» را از حیطه بخش دوازدهم، در مورد حمایت مادی از تروریست‌ها، معاف می‌کند. لذا در این بخش از قانون نیز تدوین‌کنندگان سعی بر آن داشته‌اند تا موازین حقوق بشری را مدنظر قرار دهند.

۲-۲- بازداشت طولانی مدت

هرچند در اسناد بین‌المللی تعریفی از اصطلاح بازداشت ارائه نشده است، می‌توان تعریف لفظی آن را در برخی از اسناد حقوق بشری ملاحظه کرد برای نمونه می‌توان به تعریف بازداشت در سند «مجموعه اصول برای حمایت از اشخاص تحت هرگونه بازداشت یا حبس»^{۸۵}، مصوب مجمع عمومی سازمان ملل

84. Racela, op.cit.

85. Body of principles for the protection of all persons under any form of detention or imprisonment,

متحد در نهم دسامبر ۱۹۸۸ اشاره کرد. در مقدمه اين سند ذيل عنوان کاربرد واژگان (بند د) بازداشت به معنی وضعیت اشخاصی است که به دليلی غير از مجرم شناخته شدن (محکومیت به جرم) از آزادی شخصی محروم شده باشند.

در واژه‌شناسی حقوق بشر بين المللی نیز اصطلاح بازداشت چنين تعريف شده است: «بازداشت به دوره‌ای از محرومیت يا سلب آزادی شخصی گفته می‌شود که از هنگام دستگیری يا توقیف آغاز شده و تا زمانی که آن شخص در اثر محکومیت نهایی به جهت اقدام مجرمانه‌اش زندانی يا آزاد می‌شود، تداوم می‌یابد.^{۸۶}»

در حالی که وضعیت نخست تنها ناظر به وضعیت اشخاص محروم از آزادی بوده و بر همين اساس بازداشت را تعريف کرده است، تعريف دوم بیشتر ناظر به مدت و دوره محرومیت اشخاص از آزادی بوده و با توجه به زمان آغاز و پايان سلب آزادی، اين اصطلاح را تعريف کرده است. برخی نهادها مانند «دفتر کميساریای عالی سازمان ملل متحد» با توجه به موضوع محوله بازداشت را بدین شرح تعريف کرده است: «توقیف و الزام افراد به حضور در محدوده‌ای معين يا جایگاه يا مکانی محصور و محدود مانند زندان، اردوگاه‌ها يا پادگان‌های محصور، بازداشتگاه‌ها يا نواحی ترانزیت هواپیمایی به گونه‌ای که آزادی رفت‌وآمد به‌طور اساسی سلب شود و تنها اجازه ترک آن مکان برای بازگشت به سرزمین فرد پناه‌جو داده شود.»

در مذاکرات مربوط به تدوين میثاق بين المللی حقوق مدنی و سیاسی آمده است اصطلاح خودسرانه در اين سند بکار گرفته شود تا معنای نا عادلانه^{۸۷}، مغایر با اصول عدالت^{۸۸} يا مغایر با کرامت انسانی را به ذهن متبادر سازد.^{۸۹} مجمع عمومی سازمان ملل در طی قطعنامه شماره ۴۳/۱۷۳^{۹۰} نسبت به تدوين و تذکر موازين به دولت‌های عضو درباره موضوع بازداشت، اقدام کرد. اصل دوم اين اعلامیه بیان می‌کند «دستگیری، بازداشت يا زندان باید طبق ضوابط اکید قانون و توسط مقامات رسمی صلاحیت‌دار و با افرادی که برای اين امر مسئولیت قانونی دارند، انجام گیرد.» در اعلامیه جهانی حقوق بشر، منع

Adopted by General Assembly resolution 43/173 of December 1988.

86. H. Victor Conde, "A Handbook of International Human Rights Terminology". Santa Barbara, CA: ABC, Cilo, 2002. 65.

87. Unjust

88. Incompatible with the principles of justice

89. See: UN DOC. A/2929, Chapter VI, Sections 29, 30, 31, A/4045, Section 49, Human Rights Committee.

بازداشت خودسرانه افراد مورد توجه قرار گرفته است. ماده ۳ این اعلامیه حق آزادی و امنیت شخصی را برای همگان شناسایی کرده و در ماده ۹ بر ممنوعیت بازداشت خودسرانه تأکید شده است. میثاق حقوق مدنی و سیاسی ضمانت‌های حداقلی را برای حفظ افراد بازداشت‌شده در نظر گرفته است. به موجب این سند، هر کسی که دستگیر می‌شود، باید به هنگام دستگیری از دلایل آن مطلع و تفهیم اتهام شود (بند دوم ماده ۹)، در اسرع وقت نزد مراجع قضایی قانونی حاضر شود و یا در مدت معقوله دادرسی یا آزاد شود (بند سوم ماده ۹). فرد بازداشت‌شده امکان تظلم‌خواهی دارد و دادگاه باید بدون تأخیر درباره قانونی بودن بازداشت اظهار نظر کند (بند چهارم همان ماده). همچنین هرکس به طور غیرقانونی دستگیر یا بازداشت شود، حق جبران خسارت خواهد داشت (بند پنجم همان ماده). ماده پنجم کنوانسیون اروپایی حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی مقرر می‌دارد: حق امنیت و آزادی: هر شخص از حق آزادی و امنیت فردی برخوردار است. نباید هیچ‌کس را از آزادی اش محروم کرد (البته در ادامه، این سند استثناهایی نیز بر حق آزادی و امنیت فردی احصا نموده است.)

پس از موضوع مربوط به تروریسم و تعریف موسع که از آن سخن رفت، شاید بتوان گفت مسئله بازداشت طولانی مدت دومین موضوعی است که چالش‌های عدیده‌ای را به خود اختصاص داده و این قانون را با انتقادات فراوان داخلی و خارجی مواجه ساخته است. علاوه بر مواردی که در بخش بعدی به تفکیک در خصوص آنها صحبت خواهد شد، به نظر می‌رسد در بخش بیست و نه از این قانون موضوع انطباق این سند بر موازین حقوق بشری مورد اختلاف نظر بوده است. این بخش به مأموران اجرای قانون یا کارکنان نظامی که از طرف شورای ضد تروریسم (ATC) به صورت مکتوب به آنان اختیار داده شده، اجازه می‌دهد تا افراد مظنون به ارتکاب تروریسم یا هر یک از اقدامات تعریف و ممنوع شده توسط این قانون را دستگیر کنند. لازم به ذکر است که شورای مزبور نمی‌تواند قرار بازداشت صادر کند. با یافتن علت احتمالی فعالیت‌های تروریستی تعریف‌شده در این قانون، شورای ضد تروریسم می‌تواند به واحدهای ویژه اجرای قانون اجازه دهد، که در حین انجام وظایف رسمی خود، بازداشت‌ها را به دلایل مقرر در مقررات دادگاه - برای دستگیری‌های بدون نیاز به مجوز - انجام دهند.^{۹۱} همچنین، با استناد به این قانون، اشخاص ممکن است از لحظه دستگیری قبل از معرفی در دادگاه به مدت ۱۴ روز بازداشت شوند، موضوعی که شاید بتوان گفت بیشترین اعتراضات را در پی داشته و یکی از مفاد این قانون است که با مخالف‌های بسیاری روبه‌رو شده است. آنچه شاید تعجب و اعتراض مخالفان را برانگیخته ادامه

91. Racela, op.cit.

این بند است که مطابق آن این مدت بازداشت می‌تواند برای ۱۰ روز تقویمی دیگر تمدید شود اگر:
 الف- بازداشت بیشتر برای حفظ شواهد مربوط به عمل تروریسم یا تکمیل تحقیقات لازم باشد.
 ب- بازداشت بیشتر برای جلوگیری از ارتکاب عمل تروریستی دیگر ضروری باشد؛ و
 ج- تحقیقات به درستی و بدون تأخیر انجام شود.
 راسلا بر این باور است این بخش می‌تواند به‌عنوان یک اقدام مطلوب در حمایت از حقوق بشر تلقی گردد. وی با اشاره به این موضوع بیان می‌کند:

لازم به یادآوری است که فقط دستگیری و سپس بازداشت شخص مظنون به ارتکاب تروریسم یا هر یک از اقدامات تعریف‌شده و قابل مجازات توسط این قانون کافی نیست. یک پرونده محکم علیه فرد بازداشت‌شده برای تأمین محکومیتی که در نهایت از وقوع یک اقدام تروریستی جلوگیری می‌کند، ضروری است. قانون امنیت انسانی سال ۲۰۰۷ که قانون کنونی جایگزین آن شد، فقط سه روز بازداشت بدون حکم قضایی را مجاز می‌داند. بازداشت طولانی‌تر، طبق مقررات قانون جدید، با توجه به حساسیت و پیامدهای امنیتی اقدامات تروریستی، زمان بیشتری را برای جمع‌آوری شواهد کافی و تشکیل پرونده فراهم می‌کند.^{۹۲}

آنچه قابل تأمل است این است که دولت فیلیپین به ریاست رودریگو دوترته از همان ابتدا موضوع مبارزه با گروه تروریستی را در دستور کار خود قرار داده و اقدامات بسیار جدی و مقتدرانه‌ای در این راستا انجام داده است. دوترته پس از رسیدن به قدرت در سال ۲۰۱۶ دستورات متعددی به رئیس‌پلیس وقت فیلیپین که از دوستان خود نیز بوده، داده و گام‌های محکمی در این راستا برداشته است. این موضوع به صورت میدانی نیز از برخی شهروندان فیلیپینی و همچنین برخی کارکنان پلیس ملی فیلیپین مورد استفسار قرار گرفته و همه آنها در این خصوص موافق اقدامات شخص رئیس‌جمهور و دولت وی در این راستا بوده‌اند، چرا که این کشور مدتها از دست گروه‌های مختلف تروریستی در امان نبوده و این امر زندگی مردم این کشور به‌ویژه مسلمانان در مناطق جنوبی فیلیپین را به‌شدت تحت تأثیر قرار داده بود.
 با عنایت به آنچه در خصوص شرایط امنیتی فیلیپین بیان شد، به نظر می‌رسد تدوین‌کنندگان این قانون، با وجود تلاش برای مطابقت این قانون با معیارها و موازین حقوق بشری، در برخی موارد، به‌ویژه در خصوص بازداشت طولانی‌مدت تا حدودی پا را فراتر از محدودیت‌های لازم جهت رعایت موازین حقوق افراد گذاشته و لذا انتقادات نسبت به قانون جدید نیز بیشتر در این حوزه بوده است.

92. Ibid.

میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی که یکی از مهم‌ترین اسناد بین‌المللی حقوق بشر تلقی می‌شود، تعدادی اصول مهم و اساسی در خصوص بازداشت موقت تبیین نموده است که اشاره به آنها می‌تواند حائز اهمیت قرار گیرد. این اصول هرچند زیاد و متنوع نیست، اما مهم و حائز اهمیت بوده و پیام حقوق بشری آن آشکارا قابل درک است. خلاصه این اصول به شرح ذیل می‌باشد:

الف) بازداشت اشخاصی که در انتظار دادرسی هستند نباید یک قاعده کلی باشد. (بند ۳ ماده ۹ میثاق)

این بدان معناست که بازداشت پیش از دادرسی باید یک استثنا و حتی الامکان کوتاه باشد.

ب) فرد بازداشت‌شده باید نسبت به آن حق اعتراض داشته باشد. (بند ۴ ماده ۹)

ج) دادگاه بدون تأخیر در مورد قانونی بودن بازداشت موقت تصمیم گرفته و در صورت غیرقانونی بودن حکم به آزادی

شخص بدهد. (بند ۴ ماده ۹)

د) با افرادی که بازداشت‌شده‌اند باید به خاطر حیثیت ذاتی آنان به گونه‌های انسانی و با احترام رفتار شود. (بند ۱ ماده ۱۰)

ه) متهمین جز در موارد استثنایی از محکومین، جدا نگهداری خواهند شد و تابع نظام جداگانه‌ای متناسب با وضع اشخاص غیرمحکوم خواهند بود. (قسمت الف بند ۲ ماده ۱۰)

و) هرکس که به‌طور غیرقانونی بازداشت شود حق جبران خسارت را خواهد داشت. (بند ۵ ماده ۹ میثاق)

لذا با احتساب آنچه در این سند بین‌المللی در رابطه با بازداشت مطرح شده، انتقادات وارده بر قانون جدید فیلیپین بی‌مورد نبوده و قابل تأمل می‌باشد. البته این امر نباید سبب شود که موفقیت‌های حاصل شده توسط دولت این کشور در این خصوص را به کلی کنار گذاشت. از جمله مواردی که در مورد دستگیری و بازداشت مظنونین حائز اهمیت بوده و می‌تواند از خودسری مأموران نظامی و پلیس در این خصوص ممانعت به عمل آورد می‌توان به بند پایانی ماده ۲۹ اشاره کرد. در این بند چنین بیان شده است که:

نهاد مجری قانون یا کارکنان نظامی باید، بلافاصله پس از دستگیری بدون حکم دادگاه، موارد زیر را مکتوب به قاضی نزدیک‌ترین دادگاه به محل دستگیری اطلاع دهند: زمان، تاریخ و نحوه دستگیری؛ محل یا مکان مظنون / افراد بازداشت‌شده؛ و وضعیت جسمی و روحی مظنون / افراد بازداشت‌شده. در صورتی که مأمور قانون یا کارکنان نظامی هیچ قاضی را در جریان امر قرار ندهند، مجازات حبس

۱۰ ساله برای آنها اعمال می‌شود. مأموران اجرای قانون یا کارکنان نظامی همچنین باید این موضوع را مکتوب به شورای ضد تروریسم و کمیسیون حقوق بشر اطلاع دهند.

علاوه بر موارد مزبور رئیس بازداشتگاه باید اطمینان حاصل کند که مظنونان بازداشت‌شده از حقوق خود به‌عنوان بازداشت‌شده مطلع می‌شوند و باید از دسترسی بازداشت‌شدگان به مشاوران یا آژانس‌ها و نهادهایی که طبق قانون مجاز به اعمال اختیارات بازدید از مراکز بازداشت هستند، اطمینان حاصل کند. در بخش سی در مورد حقوق شخصی که در بازداشت است؛ بخش سی و یک در مورد نقض حقوق زندانی؛ بخش سی و دو در مورد دفترچه رسمی بازداشت و محتوای آن؛ بخش سی و سه در مورد عدم شکنجه یا زورگویی در تحقیقات و بازجویی‌ها؛ بخش سی و چهار در مورد محدودیت حق سفر؛ بخش پنجاه و دو در مورد مدیریت افراد تحت قانون ضد تروریسم و بخش پنجاه و سه در مورد محاکمه اشخاصی که تحت قانون جدید متهم شده‌اند از حقوق و سلامت فرد زندانی صیانت می‌کند.

بخش چهل و پنج (د) شورای ضد تروریسم و دستورالعمل‌های آن از جمله ایجاد برنامه‌های تمرکز^{۹۳}، مانند برنامه امور حقوقی که «احترام به حقوق بشر و پایداری به قانون را به‌عنوان پایه‌های اساسی مبارزه با تروریسم تضمین می‌کند» را تعریف کرده و «تعهدات بین‌المللی و همچنین تعهدات بین‌المللی در قبال پروتکل‌های مربوط به ضد تروریسم و توافقنامه‌های دوجانبه و / یا چندجانبه را تضمین می‌کند.» بخش چهل و شش (ن) وظایف شورای مبارزه با تروریسم را شامل تحقیق در صورت شکایت^{۹۴} هرگونه گزارش سوءاستفاده، کاربرد مخرب یا اجرای نادرست مفاد این قانون توسط هر شخص تبیین می‌کند. در بخش چهل و هفت آمده است که کمیسیون حقوق بشر «باید بالاترین اولویت را به تحقیق و پیگرد قانونی در مورد نقض حقوق مدنی و سیاسی اشخاص در رابطه با اجرای این قانون بدهد». در نهایت، بخش پنجاه و یک «توجه کافی به وضعیت رفاهی مظنونان تحت تحقیق و بازجویی و یا بازداشت که پیر، باردار، معلول، زن و کودک هستند»، کرده است.

۲-۳- برخی چالش‌های دیگر حقوق بشری

از جمله موضوعات دیگر که نسبت به درج آن در این قانون انتقاد فراوان شده، مسئله شنود است که خود از مصادیق بارز نقض حریم خصوصی افراد محسوب می‌گردد. ماهیت حریم خصوصی و مبنای آن در زمره کانونی‌ترین موضوعات حقوق بشری قرار دارد. امروزه حریم خصوصی به‌عنوان یک اصل

93. Creation of focus programs

94. Motu proprio

بنیادین و اخلاقی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در اسناد بین‌المللی از جمله اعلامیه جهانی حقوق بشر، اعلامیه حقوق بشر اسلامی قاهره، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و اسناد دیگر این اصل به‌عنوان یک حق مورد پذیرش و شناسایی قرار گرفته است.^{۹۵}

مطابق ماده دوازده میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی هیچ‌کس نباید در زندگی خصوصی و خانوادگی و اقامتگاه مورد مداخله خودسرانه یا خلاف قانون قرار گیرد و همچنین شرافت و حیثیت او نباید مورد تعرض واقع شود. بند ۲ همان ماده تصریح می‌کند، هر کس حق دارد در مقابل این‌گونه مداخلات یا تعرض، از حمایت قانونی برخوردار شود. ماده دوازده اعلامیه جهانی حقوق بشر ابراز می‌دارد: هیچ فرد نباید در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه یا مکاتبات خود مورد مداخله‌های خودسرانه دیگران واقع شود و شرافت و آبرویش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد در مقابل این‌گونه مداخلات و حملات مورد حمایت قرار گیرد. در بند ۱ از ماده ۸ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر چنین بیان شده است: هرکس نسبت به حریم زندگی خصوصی و خانوادگی، منزل و ارتباطات خود واجد حق است. البته در بند ۲ همان ماده آمده است: مقامات دولتی حق هیچ‌گونه مداخله در اعمال حق مذکور را ندارد، مگر مطابق با احکام و قوانین در صورتی که مداخله آنها در چهارچوب جامعه مردم‌سالار برای امنیت ملی، سلامت عمومی یا رفاه اقتصادی کشور یا پیشگیری از بی‌نظمی یا جرم، حمایت از بهداشت و اخلاق یا برای حمایت از حقوق و آزادی دیگران ضروری باشد. ماده ۱۳ اساسنامه اتحادیه بین‌المللی ارتباطات از راه دور (۱۹۹۷) بیان می‌دارد: اعضای اتحادیه موافقت می‌کنند تا همه تدابیر ممکن و منطقی با سیستم ارتباطات از راه دور را جهت تضمین محرمانه بودن مکالمات بین‌المللی اتخاذ کنند.

منتقدان بر این باورند که شنون با تعهدات فیلیپین تحت کنوانسیون حقوق مدنی و سیاسی مغایرت داشته و لذا درج آن در قانون ضد تروریسم جدید را در تعارض با حقوق بنیادین افراد می‌دانند. در پاسخ به این ادعا، ارسال، با اشاره به بخش ۱۶ قانون مزبور، این ادعاها را مردود دانسته و مغایرتی در این خصوص با تعهدات بین‌المللی حقوق بشری فیلیپین نمی‌بیند.^{۹۶} در بخش ۱۶ قانون مزبور چنین بیان شده که فقط «با دستور کتبی دادگاه تجدیدنظر» مأموران اجرای قانون یا کارکنان نظامی می‌توانند بر مظنونان نظارت کنند و همچنین ارتباطات را میان موارد ذیل رهگیری و ضبط کنند:

الف) بین اعضای سازمان تروریستی غیرقانونی اعلام شده (توسط مقامات قضایی)، همان طور که

۹۵. مسعود راعی، «حریم خصوصی و امر به معروف و نهی از منکر»، مجله حکومت اسلامی، ۲ (۱۳۸۹)، ۱۱۳.

96. Racela, op.cit.

در بخش ۲۶ این قانون ارائه شده است؛

ب) بین اعضای یک سازمان معین آن گونه که در بخش ۳ قانون جمهوری شماره ۱۰۱۶۸ تعریف شده است؛ یا

ج) هر شخصی که به ارتکاب جرایمی که تحت مفاد این قانون تعریف و مجازات شده‌اند، متهم یا مظنون است،

بخش ۱۶ این قانون همچنین بیان می‌کند که نظارت، رهگیری و ضبط ارتباطات بین وکلا و موکلشان، پزشکان و بیماران، روزنامه‌نگاران و منابع آنها و مکاتبات محرمانه تجاری مجاز نیست: مأمور اجرای قانون یا کارکنان نظامی به همین ترتیب موظف هستند: (۱) یک درخواست قبلی نزد دادگاه تجدیدنظر برای صدور حکم جهت مجبور کردن ارائه‌دهندگان خدمات ارتباط از راه دور و خدمات اینترنتی برای ارائه کلیه اطلاعات مشتری و سوابق شناسایی و همچنین سوابق داده‌های تماس و متن، محتوا و سایر داده‌های تلفن همراه یا اینترنت هر شخص مشکوک به هر یک از جنایات تعریف شده و قابل مجازات تحت مفاد این قانون به ثبت برسانند؛ و (۲) یک نسخه از درخواست خود را تسلیم کمیسیون ارتباطات از راه دور نمایند. کمیسیون مزبور نیز باید جهت همکاری فوری در جریان صدور حکم مزبور قرار گیرد.

نگاهی منصفانه و به دور از هرگونه غرض‌ورزی به بخش‌های هفده تا بیست و دو نشان می‌دهد که تدوین‌کنندگان این قانون نسبت به رعایت موازین مربوط به حقوق افراد و مظنونان بی‌تفاوت نبوده و بر آن بوده‌اند تا راه را برای انتقادات احتمالی آتی در خصوص نگرانی‌های حقوق بشری باز نگذارند. در بخش هفده در مورد مجوز قضایی، ملزومات، صدور یک مجوز قضایی توسط دادگاه تجدیدنظر مشروط به داشتن یک سری شرایط می‌باشد، لذا صدور مجوز برای هر اقدامی که مجریان قانون بخواهند آن را تروریسم قلمداد نمایند آسان نبوده و نیازمند احراز شرایط خاصی می‌باشد. در بخش هجده در مورد طبقه‌بندی و محتوای دستور دادگاه، دستور کتبی اعطاشده توسط بخش صدور مجوز دادگاه تجدیدنظر و همچنین درخواست برای چنین دستوری، باید مورد ملاحظه قرار گرفته و اطلاعات مزبور طبقه‌بندی (محرمانه) اعلام شود. به‌عنوان اطلاعات طبقه‌بندی شده، دسترسی به موارد گفته شده و هرگونه اطلاعات مندرج در این مستندات باید به تعدادی متقاضی محدود، کارکنان مجاز شورای ضد تروریسم، قضات دادرسی، دبیر دادگاه و کارکنان مجاز دادگاه رسیدگی کننده یا دادگاه صادرکننده حکم محدود گردد. مطابق بخش نوزده در مورد دوره مؤثر مجوز قضایی، هر مجوز اعطاشده توسط دادگاه تجدیدنظر،

طبق بخش هفده این قانون، فقط برای یک مدت‌زمان مشخص شده در مجوز کتبی صادرشده توسط بخش دادگاه تجدیدنظر، مؤثر است که این دوره متجاوز از شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت دستور کتبی توسط مأمور اجرای قانون یا پرسنل نظامی، نخواهد بود. لذا مجریان قانون نمی‌توانند هر زمان نسبت به پیگیری افراد مظنون به انجام اقدامات تروریستی وارد عمل شده و آنها را به‌طور خودسرانه مورد تعقیب قرار دهند.

در بند دوم از این بخش آمده است:

بخش صدور مجوز دادگاه تجدیدنظر می‌تواند مجوز مذکور را به یک مدت غیر قابل تمدید، تمدید کند که نباید بیش از سی (۳۰) روز از انقضای دوره اصلی ارائه‌شده، باشد؛ به شرطی که دادگاه صادرکننده از اینکه چنین تجدید مجوز یا تمدید به نفع عموم است، ابراز رضایت نماید؛ و علاوه بر آن، به شرطی که تقاضای قبلی برای تمدید یا تجدید آن که باید توسط متقاضی اصلی انجام شود، به‌طور کتبی توسط شورای ضد تروریسم مجاز شمرده شود.

در بخش بیست که در مورد صیانت ارتباطات رهگیری و ضبط‌شده می‌باشد، آمده است که همه نوارها، دیسک‌ها، سایر دستگاه‌های ذخیره‌سازی و ... تحت مجوز قضایی اعطاشده توسط دادگاه تجدیدنظر، ظرف چهل و هشت (۴۸) ساعت پس از انقضای مدت تعیین‌شده در دستورالعمل تجدید یا تمدید مجوز اعطا شده، باید در یک پاکت مهروموم شده یا بسته مهروموم شده، حسب مورد همراه با استشهاد از مأمور اجرای احکام یا نیروی نظامی و اعضای گروه وی، قرار گرفته و تحویل دادگاه صادرکننده حکم گردد. در بخش بیست و یک و بیست و دو به ترتیب در مورد مطالب اظهارنامه مشترک و دفع (تحویل به غیر) موارد سپرده‌شده، مأمور اجرای قانون باید اطمینان حاصل کند که نظارت، رهگیری و ضبط ارتباطات مطابق قانون انجام می‌شود و صداقت و محرمانه بودن ارتباطات رهگیری و ضبط‌شده حفظ می‌شود. این موضوع در بخش بیست و سه نیز مورد ملاحظه قرار گرفته است. این بخش بیان می‌کند که «هرگونه ارتباط رهگیری و ضبط شده‌ای که بر خلاف مقررات این قانون انجام شده باشد غیرقابل قبول است و نمی‌تواند به‌عنوان مدرک علیه کسی در هرگونه تحقیقات قضایی، شبه قضایی، قانونی یا اداری، تحقیق، بازرسی، دادرسی یا جلسه استماع مورد استفاده قرار گیرد.» همچنین «هر مأمور اجرای قانون یا نیروی نظامی که بدون مجوز قضایی معتبر طبق ماده هفده این قانون فعالیت‌های نظارتی را انجام دهد»، طبق بند بیست و چهار، به ۱۰ سال حبس محکوم می‌شود.

بنابراین مطابق آنچه گذشت به نظر می‌رسد اینکه به‌طور کلی تصور شود که قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰

فيليبين توجهی به موازين حقوق بشري نداشته و کاملاً مغاير با آن و اصول مندرج در اسناد بين‌المللی حقوق بشري مانند میثاق حقوق مدنی و سياسی است، یک اشتباه راهبردی خواهد بود. آنچه از نص این قانون برمی‌آید این است، با وجود انتقادات گسترده‌ای که نسبت به این سند وجود دارد، تنظیم‌کنندگان آن همواره بر آن بوده‌اند تا حقوق و آزادی‌های اساسی افراد مورد ملاحظه قرار گیرد.

نتیجه‌گیری:

اینکه تصور کنیم قانون ضد تروریسم ۲۰۲۰ به‌طور کلی حقوق بشر را نادیده می‌گیرد - البته هنوز هم مخالفت‌های زیادی با این قانون وجود دارد - میتواند ناشی از فقدان درک دقیق کارشناسی و علمی باشد. البته برای درک واقعی لزوم تدوین این قانون در فیلیپین، نگاهی به وضعیت موجود در این کشور حائز اهمیت خواهد بود. همانطور که پیشتر نیز اشاره شد، قانون ۲۰۲۰ قانون امنیت انسانی ۲۰۰۷ را که قبلاً قانون اصلی فیلیپین علیه تروریسم بود لغو و خود جایگزین آن شد. قانون ۲۰۰۷ فاقد مقرراتی بود که فیلیپین، یک کشور عضو سازمان ملل را متعهد به اجرای قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مانند قطعنامه‌های ۲۱۷۸ و ۲۳۹۶ شورای امنیت برای جلوگیری از افزایش تروریست‌های خارجی، مانند گسترش استخدام و حمایت مادی آنها غیر از تأمین مالی، بنماید؛ بنابراین قانون مزبور از زمان تصویب و اجرایی شدن، نتوانسته بود آنطور که باید در ممانعت از اقدامات تروریستی در این کشور مؤثر واقع شود. با عنایت به موارد فوق می‌توان گفت، با وجود تلاش قانون ۲۰۲۰ برای رفع کاستی‌های قانون قبلی و تلاش برای مطابقت قانون جدید با موازين و معیارهای بین‌المللی که به نظر می‌رسد در این سند به‌طور قابل ملاحظه‌ای موردتوجه قرار گرفته است، مهم‌ترین مسئله و در واقع ایراد وارد بر قانون جدید تا حدودی موضوع مربوط به تعریف موسع تروریسم از یک طرف و بازداشت طولانی‌مدت از طرف دیگر است، موضوعی که مورد اتفاق نظر بسیاری از منتقدان حقوق بشري داخلی و خارجی بوده است. همان‌گونه که در بالا نیز مطرح شد، نگاه دقیق به بخش مربوط به بازداشت طولانی‌مدت و مفاد بعدی آن نشان می‌دهد که تدوین‌کنندگان این بخش از قانون، با وجود انتقادات و مخالفت‌های فراوان داخلی و خارجی، موفقیت‌هایی نیز در این خصوص از باب رعایت موازين حقوق بشري داشته‌اند که چشم‌پوشی از آنها منصفانه نخواهد بود.

تروریست‌ها هرگز ساکت ننشسته و تروریسم همواره در حال تغییر و تحول می‌باشد. از طرفی فعالیت‌های تروریستی تشدید یافته در این منطقه (جنوب شرق آسیا)، به دلیل دعوت گروه‌های

تروریستی خارجی از هواداران خود برای رساندن پیام‌های عملیات خود به نقاط مختلف، همواره یک مسئله و معضل مهم برای دولتمردان فیلیپین بوده است. لذا با توجه به ضرورت به وجود آمده، این کشور می‌بایست گامی در این راستا بردارد تا بتواند نظر نهادهای بین‌المللی را مبنی بر مبارزه جدی علیه تروریسم و خروج از لیست خاکستری جلب نماید. ضرورت این امر با توجه به حجم‌های رسانه‌ای داخلی و خارجی بعد از مبارزه سرسختانه پلیس این کشور به‌ویژه در اوایل ریاست جمهوری رودریگو دوترته در سال ۲۰۱۶ بیش از پیش نمایان می‌شود. فیلیپین مدت‌هاست از بابت مسائل حقوق بشری به‌ویژه کشتارهای مزبور تحت فشار بوده و شاید بخش مهمی از امتیازات داده شده به بلوک غرب در این کشور به دلیل ساکت نگه داشتن آنهاست؛ اما نهادهای مردمی حقوق بشری این سکوت را بارها شکسته و از مقامات و مسئولان کشور خود خواسته‌اند تا در این خصوص اقدامی عملی انجام دهند. ارائه لایحه تحریم تسلیحاتی چند تن از نمایندگان مجلس امریکا و هشدار اتحادیه اروپا به فیلیپین مبنی بر تحریم تجاری از جمله این اقدامات می‌باشد که کماکان ادامه دارد. لذا با توجه به شرایط به وجود آمده، این کشور ناچار به تصویب قانون مزبور بوده و به نظر می‌رسد در تدوین این قانون، تلاش‌های قابل ملاحظه‌ای برای منطبق ساختن آن با موازین حقوق بشری و تعهدات بین‌المللی فیلیپین صورت گرفته، هرچند در مواردی این موضوع با اهمال برخورد شده است.

فهرست منابع:

الف) منابع فارسی

- آشوری، داریوش. دانشنامه سیاسی. تهران: انتشارات مروارید، ۱۳۹۴.
- الهویی نظری، حمید و امیر فامیل زوار جلالی. «مسئولیت بین‌المللی دولت‌های تأمین‌کننده مالی تروریسم». فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، ۴۷، ۳ (۱۳۹۶)، ۷۴۶-۷۲۵.
- Doi: <https://doi.org/10.22059/jplsq.2017.207526.1262>
- خداوردی، حسن، «تروریسم و حقوق بشر»، مجله علمی پژوهشی علوم سیاسی دانشگاه آزاد آشتیان (۱۳۸۵)، ۱۲۹-۱۴۲.
- راعی، مسعود. «حریم خصوصی و امر به معروف و نهی از منکر». مجله حکومت اسلامی، ۱۵، ۲ (۱۳۸۹): ۱۱۳-۱۳۳.
- راعی، مسعود. «کنترل کلی یا کنترل مؤثر عاملی برای تحقق مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها». فصلنامه حقوق مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۳۹، ۳ (۱۳۸۸): ۱۵۱-۱۶۴.
- Doi: 20.1001.1.25885618.1388.39.3.8.6

ب) منابع انگلیسی

- Sugay, Adrian Ferdinand. "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.
- Buan, Lian, "Explainer: Comparing dangers in old law and anti-terror bill". Rappler. Retrieved June 5, 2020.
- Conde, H. Victor, "A Handbook of International Human Rights Terminology". 2nd Ed. Santa Barbara: ABC, Cilo, 2002.
- Florentino P. Manalastas, "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.
- Frederick Mikhail Farolan, "Virtual Briefing on Understanding the Human Right Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.
- Pereire, Kenneth, "Analysis and review of the Philippines Human Security Act 2007", March 16, 2007.
- Racela, Mel Georgie B., "Virtual Briefing on Understanding the Human Rights Perspective of the Anti-Terrorism Act of 2020", Manila, 3 September 2020.
- Communications Workers of America, "Letter to Philippines Ambassador re Anti-Terrorism Law" (PDF). Washington DC: Congress of the United States, 2020. Retrieved August 5, 2020.
- Office of the Presidential Spokesperson –Republic of the Philippines, "Statement On Republic Act No. 11479", 2020. Retrieved July 3, 2020.
- Republic Act No.10168 (Anti-Terror Financing Act of 2012).
- Republic Act No. 11479. Philippine Gazette. July 3, 2020. Retrieved July 3, 2020.
- The Human Security Act (HSA) of 2007.

- www.gmanetwork.com/news/news/nation/761132/supreme-court-trying-to-move-fast-on-anti-terror-law-petitions-chief-justice-peralta/story/
- <https://news.un.org/en/story/2020/06/1067462>
- <https://mb.com.ph/2020/07/16/palace-tells-us-lawmakers-youre-no-longer-our-masters/>
- www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-004221-ASW_EN.html
- www.rappler.com/nation/united-nations-report-raises-concern-problematic-philippine-anti-terror-bill
- www.washingtonpost.com/opinions/2020/06/08/another-nail-coffin-philippines-waning-democracy/
- <https://thediplomat.com/2020/06/the-philippines-broad-anti-terrorism-law-takes-aim-at-dissent/>
- www.aljazeera.com/opinions/2020/6/25/the-philippines-anti-terror-bill-is-poised-to-cause-more-terror
- <https://globalnation.inquirer.net/189097/un-human-rights-chief-urges-duterte-refrain-from-signing-anti-terror-bill>
- www.amnesty.org/en/latest/news/2020/07/philippines-dangerous-antiterror-law-yet-another-setback-for-human-rights/
- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/6374875.stm>
- www.cnnphilippines.com/news/2020/7/23/Supreme-Court-petitions-anti-terrorism-law.html
- www.rappler.com/nation/senators-journalists-petitions-anti-terror-law-supreme-court
- www.rappler.com/newsbreak/in-depth/explainer-comparison-old-law-dangers-anti-terror-bill
- https://en.wikipedia.org/wiki/Human_Security_Act

This Page Intentionally Left Blank